

LETNIK 12, ŠT. 49 / MAREC 2009

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE

IZS.NOVO

Aktualno

NUJNI UKREPI ZA BOLJ
UČINKOVITO GRADITEV

SESTANEK IZS Z
RESORNIM MINISTROM

VABILO NA OKROGLO
MIZO MEGRA 2009

RAZPIS VOLITEV
V ORGANE IZS

NA NASLOVNICI

Analiza urejenosti področja graditve v sistemu javne uprave, ki smo jo izvedli, je pokazala, da se z graditvijo tako ali drugače ukvarjajo prav vsa ministrstva.

IZS.NOVO

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE
Letnik 12, št. 49, marec 2009
Izhaja: 4 številke letno. Naklada te številke:
9.300 izvodov. Uredništvo: Inženirska
zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b,
1000 Ljubljana. Elektronska pošta uredništva:
izs@izs.si. Internet: <http://www.izs.si>.

Glavna in odgovorna urednica: mag. Barbara ŠKRABA FLIS. Tehnični urednik: Matjaž GRILC. Strokovni svet glasila IZS.NOVO: mag. Črtomir REMEC, dr. Branko ZADNIK, Andrej POVŠIČ, Ivan LEBAN, Borut ZULE, Matjaž GRILC, dr. Željko VUKELIČ. Uredniški odbor: mag. Barbara ŠKRABA FLIS, Matjaž GRILC, Franc PEČOVNIK, dr. Janez DUHOVNIK, dr. Jože KORTNIK, Miro PIRNAR, Bojan JELEN, Jan Kristjan JUTERŠEK. Lektoriranje in korekture: Petra KAVČIČ, Polona OKRETIČ.

Oblikovanje: Kraft&Werk, Maribor. Tisk: EUROADRIA d.o.o., Ljubljana. Izvod glasila IZS.NOVO je za člane Inženirske zbornice Slovenije brezplačen. Copyright © 2008 IZS. NOVO, Inženirska zbornica Slovenije

str.

POZDRAVLJENI

- 3 Beseda predsednika Komisije IZS za informiranje

AKTUALNO

- 4 Nujni ukrepi na področju graditve
7 Problematika soglasij za priključek na infrastrukturo
8 Nujnost sprejema pravilnika o nizkonapetostnih inštalacijah in pravilnika o strelovodni zaščiti ter pripadajočih tehničnih smernic
8 Tehnične smernice - požarna varnost v stavbah
10 Dimnik namenjen le uporabi v izrednih razmerah
10 PURES: kako do 25% moči iz obnovljivih virov energije
11 Izdelovanje in izdajanje energetskega izkaznic
12 Območje za določitev strank: nerazumni rezultati izračunov
13 Požarni odmiki - odmiki od parcelne meje
13 Izdelovanje projektne dokumentacije po prehodnih določbah ZGO-1B
14 Pravila dobre prakse
15 Opomnik za definiranje projektne naloge - za stavbe

STIKI

- 16 Svetovna inženirska konvencija WEC 2008
17 Brazilska izjava
18 Bavarska inženirska zbornica je organizirala Dan inženirjev pod naslovom »Pokaži kaj delaš!«
18 Na poti iz Evrope v globaliziran svet
19 Evropska komisija je nacionalnim državam predlagala znižanje cene dostopa do standardov za mala in srednja podjetja
19 Posvet: implementacija sredstev EU za infrastrukturo in okolje
20 Strokovna ekskurzija IZS z ogledom Brennerskega predora

e-VPRAŠANJA IN ODGOVORI IZS

- 21 Želeli ste izvedeti

OBVESTILA

- 22 Okrogla miza Kako do učinkovite (javne) gradnje?
22 Knjižica izobraževanj IZS za 2009
22 Koledar strokovnih prireditev

OBVESTILA MINISTRSTEV

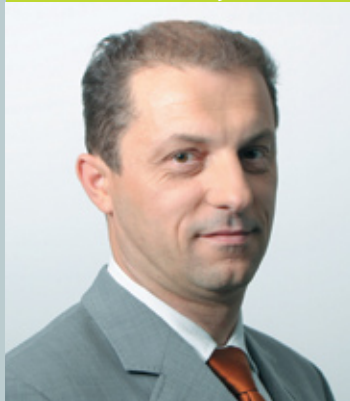
- 23 Soglasodajalci za elektrovođe, telekomunikacijske vođe, kableske televizijske vođe in plinovode
23 Pravilnik o kriterijih za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na najboljših kmetijskih zemljiščih zunaj območij naselij
23 Vzpostavljen prenovljen Prostorski portal PROSTOR
23 Seznam standardov vezanih na Pravilnik o protieksplzijski zaščiti
23 Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivni ali pirotehnični izdelki

URADNI LIST

- 23 Razpis volitev za člane Nadzornega odbora in disciplinskih organov IZS
23 22. skupščina IZS

OBVESTILA

- 24 Akademija za izobraževanje program izobraževanj april do junij 2009

POMLADNO POSPRAVLJANJE

Na Inženirski zbornici Slovenije se že čuti prihod pomladi ...

Opravljajo se volitve funkcionarjev matičnih sekcij in posledično tudi Upravnega odbora IZS. Tovrstni dogodki so vedno priložnost, da se ozremo nazaj in naredimo inventuro. Ponavadi slabo pozabimo in zamolčimo, z dobrim pa se radi pohvalimo. Takšni smo pač ljudje in v tem tudi inženirji nismo drugačni.

Ko tole berete, bom avtor uvodnika že bivši funkcionar IZS, na predsedniškem mestu Matične sekcije geodetov me bo nasledil mlajši kolega, ki se verjetno že ukvarja s tem, kaj mu je moje desetletno obdobje vodenja matične sekcije zapustilo, kaj mora popraviti in kaj spremeniti. Želim mu, kot tudi vsem ostalim novoizvoljenim funkcionarjem, da bi dostojno nadaljevali začeto delo in z novo energijo popeljali IZS in matične sekcije do še večje prepoznavnosti.

Kot bivši funkcionar IZS sem se zdel primerna izbira za pisanje uvodnika. Še posebej zato, ker sem se kot predsednik Komisije za informiranje in tehnični urednik glasila NOVO v IZS zadnja dva mandata še posebej trudil za uveljavitev in prepoznavnost inženirjev in zbornice v javnosti. Glasilo NOVO v IZS je bilo steber teh aktivnosti in ob prebiranju zajetnega kupa glasil – naslednja številka bo že petdeseta po vrsti – mi slogani IZS, ki govorijo o gradbeni kulturi, ustvarjalnosti in dvigovanju strokovnosti zažarijo v povsem novi luči. Šele takrat, ko sistematično pogledamo nazaj, se lahko zavemo, kako ponosno pot razvoja je naredila Inženirska zbornica Slovenije. Visoko je pomaknila standarde cehovskega združevanja, kar nam

priznavajo tudi tuji kolegi, s katerimi sodelujemo v mednarodnih združenjih.

Ko smo pred desetletjem ustanavljali Komisijo za informiranje, je bila ena od prednostnih nalog vzpostaviti celoten sistem informiranja na IZS in prenoviti glasilo NOVO v IZS. Osnovna tedanja dilema je bilo vprašanje, ali še naprej razvijati klasično tiskano glasilo ali se posluževati zgolj elektronskih oblik informiranja, ki so bile v tistih časih v velikem razmahu. Nazadnje smo se vendarle odločili za staro in preverjeno klasiko. Danes, osem let kasneje, se kaže, kako prav smo imeli. Seveda nam hiter tempo življenja in dela narekuje uporabo različnih orodij za informiranje. Učinkovita spletna stran, obveščanje po elektronski pošti, izdajanje informativnih zgoščenk – vse to so dopolnila, ki na učinkovit in relativno poceni način omogočajo sprotno obveščanje članov in javnosti. Steber informiranja pa ostaja glasilo. Vsa elektronska obvestila, spletne novice in stari forumi so že davno v elektronskem košu naših računalnikov, pozabljeni in izgubljeni. Kup tiskanih glasil pred menoj pa ostaja. V dokaz opravljenega dela in spodbudo zanamcem.

V enem izmed uvodnikov glasila, ki je izšel v času naše priključitve Evropski uniji, sem razmišljal o padanju mej. Takrat smo skupaj ugotavljali, da fizičnih – teritorialnih meja ne bo težko podreti. Hujše bodo tiste v naših glavah. Danes razmišljam podobno. Meje ostajajo in se porajajo. IZS se je zopet znašla pred novo mejo. Tisto, ki ločuje notranje in zunanje – javno delovanje zbornice. Brez zadreg lahko trdimo, da je notranja organiziranost zbornice in posledično inže-

nirskih strok, ki se združujejo v IZS, danes na zavidljivi ravni. A to v času krize, s katero se soočamo, ne zadošča več. Novo vodstvo bo moralo zbrati znanje in pogum in to mejo prestopiti. Prepričan sem, da je Inženirska zbornica Slovenije danes pripravljena stopiti iz sence in začeti pisati nov list zgodovine. Če smo v preteklosti spreminjali gradbeno kulturo, bo to kulturo v prihodnje potrebno uveljaviti v družbi in v konfrontaciji z drugimi strokami uveljavljati inženirstvo. Politiko graditve in urejanje prostora bo potrebno aktivno soustvarjati in iz vloge aktivnega spremljevalca postati enakopraven partner pri kreiranju pogojev za kakovostno graditev. Da bi nam to uspelo, je potrebno sistematično delo na različnih področjih: od stroke preko politike do nenehnega pojavljanja v medijih.

Statika je pomembna v procesu graditve, a želja je, da bi bilo vodilo Inženirske zbornice Slovenije dinamika. Dinamično prilagajanje družbenim spremembam in izkoriščanje vsakega družbeno političnega trenutka za aktivno uveljavljanje pozicije IZS v družbi.

To pa seveda ne bo enostavno. Novi ekipi funkcionarjev IZS zato želim pri uresničevanju teh ciljev srečno roko. Moje delo pa s tem uvodnikom ni končano. Z veseljem bom tudi v prihodnje pomagal uresničevati zastavljene cilje in uveljavljati novo poslanstvo Inženirske zbornice Slovenije.

Pomlad je pravi letni čas za nov začetek ...

Predsednik Komisije IZS za informiranje
Matjaž GRILC

Zgoraj
Na okrogli mizi so sodelovali predsednik IZS mag. Črtomir Remec (levo), direktor Stanovanjskega sklada RS g. Primož Pirc (na sredini) in prof. dr. Peter Novak iz podjetja Energotech (desno).

Levo
Minister Karl Erjavec in predsednik IZS mag. Črtomir Remec.

Pričakovanja IZS od nove Vlade RS

NUJNI UKREPI NA PODROČJU GRADITVE

Vodstvo IZS se je 4. 2. 2009 sestalo z ministrom Karlom Erjavcem. Izhodišče za sestanek je bil dopis IZS z dne 27. 11. 2008 z naslovom »Pričakovanja Inženirske zbornice Slovenije od nove Vlade RS na področju graditve objektov«, ki jih je sprejela volilna skupščina IZS dne 16. 10. 2008.

Na sestanku je IZS opozorila na organizacijsko neustrezno pozicioniranost področja graditve znotraj MOP in pomanjkanje

vorita spremembe. MOP je seznanil IZS, da se odloča o ponovnem pričetku usklajevanja predloga Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti. IZS je izpostavila tudi potrebo po takojšnjem pospešenem in med MG in MOP usklajenem izdajanju tehnične regulative ter ponudila svojo pomoč. Dogovorjeno je bilo, da IZS prevzame strokovni del priprave tehnične regulative, MOP pa zagotovi vodenje in koordiniranje priprave ter finančna sredstva.

spremembo, ureditev statusa pooblaščenega inženirja kot samostojnega poklica, ki ga bo možno opravljati tudi kot svobodni poklic, vzpostavitev Direktorata za graditev na resornem ministrstvu in zaposlitev kompetentnih strokovnih kadrov, prevod vseh gradbenih standardov EU v obvezni uporabi v slovensčino in 50% znižanje cene slovenskih standardov za mala in srednja velika podjetja ter pospešeno izdajanje tehnične regulative ob sodelovanju strokovne javnosti.

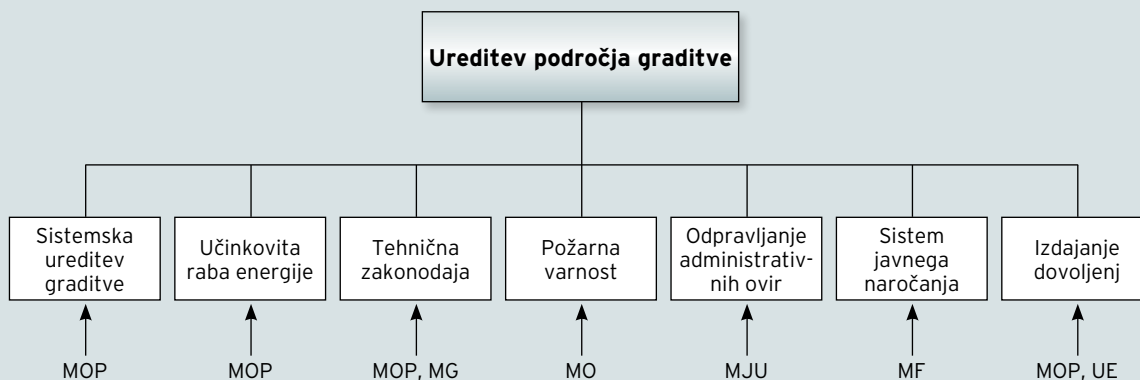
Predsednik mag. Remec je opozoril ministra Erjavca na organizacijsko neustrezno pozicioniranost področja graditve znotraj MOP in pomanjkanje kompetentnih kadrov ter pozval MOP, da preuči zadnjo organizacijsko ureditev področja graditve, ki je pripeljala do poslabšanja stanja in ustreznega ukrepa.

kompetentnih kadrov ter pozvala MOP, da preuči zadnjo organizacijsko ureditev področja graditve, ki je pripeljala do poslabšanja stanja in ustreznega ukrepa. Poleg tega je predlagala takojšnjo spremembo podzakonskih aktov s poudarkom na pravilniku o projektni dokumentaciji. Dogovorjeno je bilo, da MOP in IZS na delovnem sestanku pregledata konkretne pobude IZS in dogo-

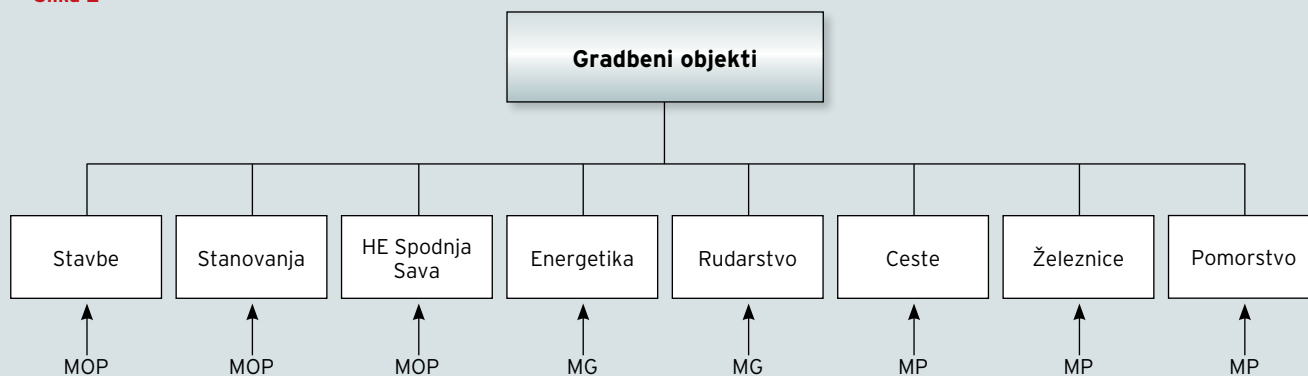
Naj spomnimo, da je poziv Vladi RS k ureditvi določenih vprašanj povezanih z delom pooblaščenih inženirjev obsegal revizijo vseh spremenjenih podzakonskih aktov zakona o graditvi objektov (ZGO-1B) s poudarkom na Pravilniku o projektni dokumentaciji, temeljito analizo obstoječe gradbene zakonodaje in obvezno vključitev strokovne javnosti pred kakršnokoli

Zahteve skupščine IZS pa niso bile predstavljene le ministru Erjavcu. Na prvih Slovenskih dnevih gradbeništva, ki so potekali 11. in 12. 2. 2009 v Portorožu, je del teh zahtev predstavil na okrogli mizi na temo aktualnih sprememb v gradbeništvu in novosti pri graditvi objektov. Svoje razmišljanje je predsednik mag. Remec osredotočil na vpliv zadnjih sprememb ZGO na delo članov IZS in druge uporabnike. Opozoril je, da zadnje spremembe ZGO in njegovih podzakonskih aktov po mnenju zbornice niso prinesle pričakovanih rezultatov ter da je razlog med drugim tudi v tem, da zakonodajalec pri na-

Slika 1

Slika 2

stajanju aktov ni upošteval stroke. Kot najbolj problematičen je izpostavil Pravilnik o projektni dokumentaciji, ki ni nastajal na osnovi analiz napak in težav dosedanjega pravilnika, kot bi upravičeno pričakovali. Med drugim je ponovno poudaril, da je za ureditev razmer na področju javnih gradenj potrebno formirati novo javno pooblastilo »pooblaščen inženir – odgovorni vodja investicije«, ki za naročnika vodi projekt/investicijo.

(MOP). Za izdajanje tehnične regulative je poleg MOP pristojno še Ministrstvo za gospodarstvo (MG), ki je pristojno tudi za harmonizacijo in implementacijo tehnične zakonodaje EU. Požarna varnost je v pristojnosti Ministrstva za obrambo (MO), medtem ko je sistem javnega naročanja (tudi priprava predpisov s področja javnega naročanja) v pristojnosti Ministrstva za finance (MF). Izdajanje dovoljenj za državne objekte je v pristojnosti MOP, za

Skupščina IZS je na 22. seji sprejela pričakovanja od nove Vlade RS

Analiza urejenosti področja graditve v sistemu javne uprave, ki smo jo izvedli, je pokazala, da se z graditvijo tako ali drugače ukvarjajo prav vsa ministrstva.

Ena izmed zahtev skupščine je vzpostavitev Direktorata za graditev na resornem ministrstvu in zaposlitev kompetentnih strokovnih kadrov. Analiza urejenosti področja graditve v sistemu javne uprave, ki smo jo izvedli, je namreč pokazala, da se z graditvijo tako ali drugače ukvarjajo prav vsa ministrstva.

Sistemska ureditev področja graditve in področje učinkovite rabe energije sta v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor

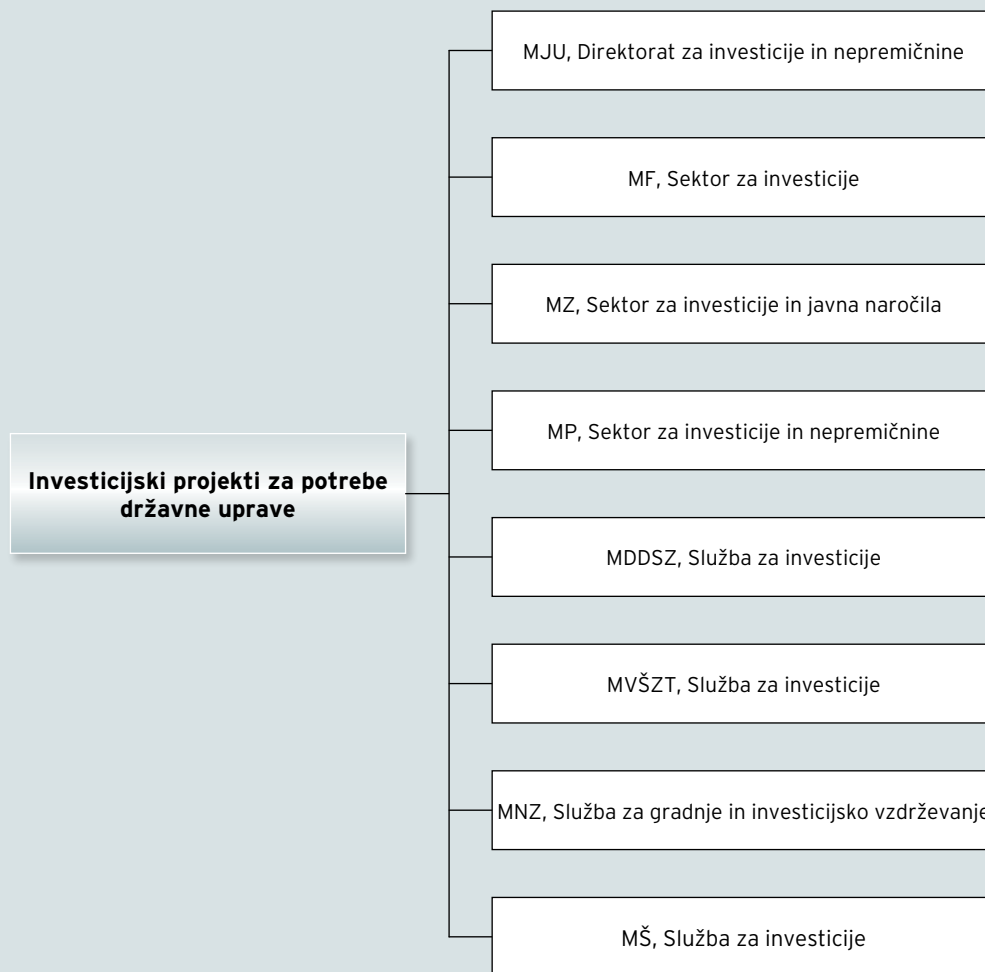
ostale objekte v pristojnosti upravnih enot, ki sodijo pod okrilje Ministrstva za javno upravo. Slednje je tudi nosilec odprave administrativnih ovir (slika 1).

Za stavbe in še posebej stanovanja je pristojno MOP, za energetiko in rudarstvo MG, za ceste, železnice in pomorstvo pa Ministrstvo za promet (MP). MOP je pristojno tudi za vodenje in usmerjanje gradnje vodne infrastrukture v povezavi z gradnjo HE Spodnja Sava (slika 2).

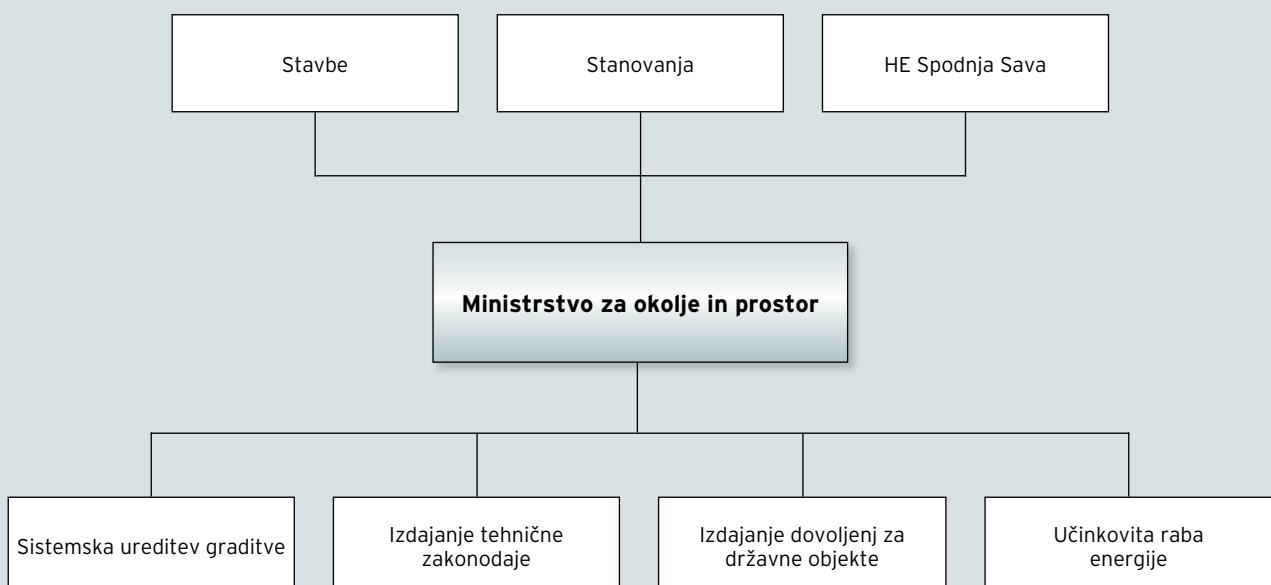
Prav vsa ministrstva pa imajo tudi oddelke ali službe, ki v okviru sekretariatov ali direktoriatov skrbijo za razvoj, izvedbo in vzdrževanje svojih investicijskih projektov (slika 3).

Težave v praksi so številne in so nedvomno odraz parcialnega urejanja posameznih področij graditve po posameznih ministrstvih. Skrajni čas je že, da država celovito uredi področje graditve, ki prispeva pomemben delež k bruto družbenemu proizvodu Slovenije, in mu pripiše status, ki si ga zasluži. ■

Slika 3

Slika 4

ZGO-1B v praksi

PROBLEMATIKA SOGLASIJ ZA PRIKLJUČEK NA INFRASTRUKTURO

Predsednik UO MSE
Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.

Distributerji ne poznajo ali nočejo poznati novega določila 49.b člena ZGO-1B in zahtevajo za izdajo Soglasja za priključek namesto Prikaza priključkov na infrastrukturo najmanj PGD. Nekateri zahtevajo poleg Soglasja za priključek še vedno tudi Soglasje na PGD, nekateri celo izdajajo projektne pogoje.

Kar nekaj članov Matične sekcije elektro inženirjev je v zadnje pol leta zbornico opozorilo na nedorečenost ali nepravilno tolmačenje ali uporabo določil 49.b člena ZGO-1B, kar povzroča v praksi veliko problemov. Zato je zbornica Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) v dopisu predstavila omenjeno problematiko in predlagala nujne spremembe sistema.

Namen 49.b člena ZGO-1B je bila poenostavitev postopka (tako smo razumeli teze sprememb kot tudi obrazložitev zakona). Soglasje za priključitev je tako nadomestilo Projektne pogoje, Soglasje na PGD in Soglasje na priključitev. Soglasje za priključitev naj bi se izdalo na osnovi izdelane in dostavljene Idejne zasnove (IDZ).

V tej točki v praksi nastane vrsta problemov (govorimo na podlagi primerov distri-

buterjev električne energije, v konkretnem primeru za lastnike in upravljavce omrežja):

- Distributerji ne poznajo ali nočejo poznati novega določila in zahtevajo za izdajo Soglasja za priključek najmanj PGD, nekateri pa zahtevajo poleg Soglasja za priključek še vedno tudi Soglasje na PGD, nekateri celo izdajajo projektne pogoje.
- Dejstvo je, da Pravilnik o projektni dokumentaciji zahteva za IDZ (stavbe) le načrt arhitekture in prikaz priključkov ne infrastrukturo. Kaj je to zadnje, ni določeno nikjer, in zato bi bilo nujno potrebno predpisati ali pojasniti ta pojem (n.pr. argumentiranje kapacitete priključka, vrste odjema, osnovna tehnična izvedba priključka). To bi moralo distributerjem zadoščati. Nikjer tudi ni določeno, kje se ta sestavina v IDZ nahaja, kdo jo podpiše, ali

je to kar del načrta arhitekture? Tako naj bi bilo v skladu z izpolnjevanjem zakona.

- Seveda pa obstaja v tem sistemu nekaj objektivnih težav. Za izdelavo IDZ mora projektant, če hoče izpolniti zgornje osnovne rešitve in podatke v »prikazu« v IDZ, od distributerja vendarle imeti nekaj podatkov, n.pr. kje poteka distributivno omrežje, kakšne so njegove karakteristike in podobno. V obstoječem sistemu je tu »luknja«, ki jo projektanti rešujejo z vprašanji distributerjem, ki odgovarjajo ali pa ne ali pa zahtevajo za odgovore plačilo in celo izdelavo in plačilo izračunov omrežja. Torej, sistem ne funkcioniira.

MSE je MOPu predlagala spremembe in dopolnitve sedanjega Pravilnika o projektni dokumentaciji in verjetno celo ZGO, na naslednji način:

- Na osnovi IDZ (z osnovnimi podatki o nameravane priključku) bi distributer izdal Projektne pogoje (ki bi morali vsebovati definirane podatke, na podlagi katerih bi se lahko izdelal nadaljnji projekt, n.pr. možnost priključka, odobritev kapacitete priključka, ki bi ga distributer po potrebi pri sebi preveril z izračuni, tehnični sistem priključka). V ta namen bi morali imeti distributerji javno dostopne in standardizirane rešitve o izvedbi priključnega mesta (SODO – Sistemski operater distribucijskega omrežja – elektrodistribucija, je to obljubil, a doslej ni izvedeno). Na osnovi takih Projektnih pogojev ne bi smelo biti dvoma in poznejšega spreminjanja projektnih rešitev.
- Na osnovi Projektnih pogojev bi bil izdelan PGD in nanj podano Soglasje za priključitev. Tudi tu bi morali določiti, kaj naj bi bilo vsebovano v PGD, saj večina distributerjev zahteva praktično PZI. Če bi uredili standardne rešitve, teh problemov ne bi smelo biti.

Nadalje je MSE MOP pozvala, da do sprememb in dopolnitev Pravilnika oz. ZGO pripravijo natančnejša navodila, kako premostiti težave, na katere opozarjajo naši člani, ter MOP-u ponudila sodelovanje pri iskanju ustrezne rešitve. O vsem tem je MSE seznanila tudi Sistemskega operaterja distribucijskega omrežja (SODO), ki bi moral s svojimi navodili v veliki meri doseči in omogočati spoštovanje sedanjih predpisov in opozoriti posamezna distributivna podjetja na nepravilnosti pri izvajanju postopkov v skladu z veljavno zakonodajo. ■

Tehnična regulativa

NUJNOST SPREJEMA PRAVILNIKA O NIZKONAPETOSTNIH INŠTALACIJAH IN PRAVILNIKA O STRELOVODNI ZAŠČITI TER PRIPADAJOČIH TEHNIČNIH SMERNIC

Predsednik UO MSE
Ivan Leban, univ.dipl.inž.el.

Področje elektrotehnike je eno najbolj zanemarnjenih področij tehniške regulative. SIST standardi so sprejeti, sama regulativa pa ni niti v pripravi.

UO MSE je generalnega direktorja Direktorata za energijo na Ministrstvu za gospodarstvo (MG) mag. Janeza Kopača v začetku februarja letos opozoril na pomembnost in nujnost sprejema Pravilnika o nizkonapetostnih inštalacijah in Pravilnika o strelovodni zaščiti ter pripadajočih Tehničnih smernic, ki so ene od osnov reguliranja varnosti pri graditvi objektov.

Trenutno je še vedno v uporabi zastarel Pravilnik o tehničnih normativih za nizkonapetostne instalacije iz leta 1988 in Pravilnik o tehničnih predpisih za strelovođe iz leta 1968, ki kot obvezne citirata vrsto zastarelih JUS standardov. Za to področje so bili v zadnjih letih izdani slovenski SIST standardi, večinoma privzeti iz evropske regulative z metodo prevoda naslova, nekaj pa jih je bilo celo prevedenih. Za uporabo vseh teh SIST standardov pa še vedno ni pravne podlage, saj veljajo namreč določila iz zastarelih Pravilnikov.

MSE je pobudo za nujno rešitev problematike podala že pred sedmimi leti. Žal do realizacije ni prišlo, tako zaradi nekoli-ko različnih pogledov, kako naj ta regulativa zgleda (praktiki so zagovarjali naj se le obnovijo obstoječi Pravilniki, drugi so bili za drugo skrajnost: kratek Pravilnik in citiranje obveznih standardov), predvsem pa zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in tudi primernih strokovnjakov.

Ker je izdelava zašla v slepo ulico je MSE v letu 2005, po izraženi veliki potrebi svojega članstva, sklenila, da financira izdelavo Pravilnikov in angažira strokovnjake za izdelavo. To smo ponudili MOP, ki je našlo razumevanje, da se reši problem na ta način. V Inženirski zbornici Slovenije smo prisluhnili tudi ideji »novega pristopa«, ki je sedaj uveljavljena v evropski regulativi in smo se odpovedali izdelavi obsežnih Pravilnikov in izkoristili možnost, ki nam jo za take primere s Tehničnimi smernicami daje ZGO. Tako je

MOP s pomočjo naših strokovnjakov do konca leta 2007 pripravil oba Pravilnika, v MSE pa smo ob sodelovanju širšega nabora strokovnjakov in javni predstavitvi pripravili Tehnični smernici za obe področji. Rešitev s tehnično smernico je primerna predvsem tam, kjer želimo, da ostane Pravilnik kratek in časovno nespremenjen ob spremembah in razvoju tehnike, in kjer je sklicevanje na vrsto pripadajočih (obveznih ali priporočenih) standardov brez razlage skoraj nemogoče.

Leto 2008 je minilo v, za merila praktikov, predolgem času pregledov Pravilnikov in Tehničnih smernic pri EU in v medresorskem usklajevanju, kjer praktično ni bilo pripomb na dokumente. Iz nerazumljivih razlogov MG še ni izdalo končnega soglasja, čeprav do predloženih osnutkov ni imelo pripomb.

Ker se IZS-MSE s predlaganimi besedili strinja in jih podpira smo zato ponovno posredovali na Direktoratu za energijo, da bi po dolgoletnem delu vrste strokovnjakov in vloženi lastnih sredstvih le prišli do tako prepotrebne regulative. Obenem smo jih tudi ponovno obvestili, da smo skupaj z Elektrotehniško zvezo pripravljene sodelovati tudi pri pripravi drugih nujnih Pravilnikov s področja elektrotehnike, za katere je pristojno MG. Ugotavljamo, da gre za eno najbolj zanemarnjenih področij, kjer so SIST standardi sprejeti, sama regulativa pa ni niti v pripravi. ■

Stališče strokovnega sveta Matične sekcije strojnih inženirjev

TEHNIČNE SMERNICE - POŽARNA VARNOST V STAVBAH

Strokovni svet MSS
Vladimir Jama, univ.dipl.inž.str. - predsednik SS MSS
Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str. - član SS MSS

Obveznost krmiljenja požarnih loput, če je zahteva po vgradnji AJP, ne izhaja iz TSG-1-001 in tudi ne iz referenčnih evropskih standardov. SS MSS poziva odgovorne inženirje, podpisane pod izjave o zanesljivosti objekta, ki so na podlagi zahtev inšpektorjev na tehničnih pregledih po naknadni zagotovitvi obveznega »krmiljenja požarnih loput preko AJP«, na že izgotovljenih prezračevalno-klimatskih sistemih to tudi uredili, k dodatnim preveritvam.

Strokovni svet Matične sekcije strojnih inženirjev (SS MSS) je v januarju pregledal tisti del Tehnične smernice: Požarna varnost v stavbah – izdaja 2005 in 2007 (TSG-1-001), ki se nanaša na zahteve za »prezračevalne kanale« v povezavi s prehanjanjem požarnih in dimnih sektorjev, poleg tega pa tudi s to vsebino povezan dopis Ministrstva za okolje in prostor (MOP) št. 0072-29/2008 SG (dopis MOP). Namen pregleda je bilo ugotoviti dejanske obveznosti in dolžnosti pooblaščenih strojnih inženirjev po ZGO-1 pri projektiranju, revidiranju, nadziranju in izvajanju, ki iz obeh navedenih virov izhajajo.

SS MSS si pri tej nalogi ni vzel pravice tolmačenja zapisanih stavkov, ampak se je opredelil in zavzel svoje stališče, in sicer izključno na podlagi pomenske analize zapisanih stavkov v TSG-1-001 ob smiselni navezavi na pripadajoče evropske tehnične standarde.

V nadaljevanju zavzeto stališče SS MSS se nanaša na naslednje tri zapisane trditve, ki so bile zapisane v dopisu MOP:

- V TSG obstoji zahteva, da mora AJP krmiliti tudi požarne lopute, če je zahteva po vgradnji AJP.
- V Sloveniji je požarna loputa hkrati tudi dimna loputa.
- V TSG je navedeno, da je na mejah požarnih in dimnih sektorjev zahteva za prehode v kanalih EI-30-S ali EI-90-S.

Stališče k trditvi 1:

SS MSS po analizi zapisov v TSG-1-001 in pregledu referenčnih evropskih standardov, ki se nanašajo na avtomatsko javljanje požara (AJP) in požarne lopute, zaključuje, da obveznost krmiljenja požarnih loput, če je zahte-

va po vgradnji AJP, ne izhaja iz TSG-1-001 in tudi ne iz referenčnih evropskih standardov. Strokovna utemeljitev zavzetega stališča je predstavljena v prilogi 1 (http://www.izs.si/index.php?id=77&no_cache=1).

Opomba in priporočilo vezano na predstavljeno stališče:

Vsled zapisa v TSG-1-001, da se požarne lopute krmilijo preko AJP in ne samo zapirajo, pomensko pa iz zapisanega v TSG-1-001 tudi izhaja, da uporaba termo elementa za zapiranje požarnih loput ob uporabi AJP ni dovoljena, **SS MSS poziva vse tiste odgovorne inženirje, podpisane pod izjave o zanesljivosti objekta po Pravilniku o dokazilu o zanesljivosti objekta (Ur. l. RS, št. 55/08) oziroma predhodnem Pravilniku o obliki in vsebini dokazila o zanesljivosti objekta (Ur. l. RS, št. 91/03), ki so na podlagi zahtev inšpektorjev na tehničnih pregledih po naknadni zagotovitvi obveznega »krmiljenja požarnih loput preko AJP«, na že izgotovljenih prezračevalno-klimatskih sistemih to tudi uredili, da, vsak od njih v svoji odgovorni vlogi, preveri:**

- A. dejansko pravilnost »krmiljenja« požarnih loput preko AJP, to je »nezmožnost odpiranja požarne lopute preko prigranjenega motornega pogona ob sproženem termo elementu«,
- B. v primerih naknadne namestitve motornih pogonov ali prožilnikov ohranitev prigranjenih termo elementov in tudi njihovo dejansko zmožnost proženja ob povišani temperaturi, ker ob njihovi morebitni odstranitvi ali samo nezagotavljanju sprožitve, požarne lopute izgubijo izdani atest, saj prigranjeni termo elementi predstavljajo njihov nedeljivi sestavni del.

Slednje je za odgovorne inženirje po ZGO-1 izredno pomembno, saj sedaj tudi iz dopisa MOP izhaja, da je »termo element obvezni sestavni del vsake požarne lopute v vsakem primeru«. Tako je sicer zapisano v TSG-1-001, da je »zapiranje loput s termo elementom dovoljeno, če tega ne zagotavlja AJP«, z dopisom MOP smiselno popravljeno

in spremenjeno v »aktiviranje loput s termo elementom je OBVEZNO v vsakem primeru«, torej ne glede, ali AJP to zagotavlja ali pa tudi ne. V dopisu MOP tudi ni več uporabljena beseda »krmiljenje« požarnih loput, ampak beseda »aktiviranje«. In s tem delom zapisanega se vsekakor strinja tudi SS MSS!

Stališče k trditvi 2:

SS MSS trditve, da so »v Sloveniji požarne lopute hkrati dimne lopute« ne sprejema in tudi ne more sprejeti. Pooblaščen inženirji v RS smo vključeni v pravni in tehnični red Evropske Skupnosti (ES), ki oba pojma skozi vsakodnevno uporabo »pravil stroke« medsebojno ločuje in tudi opredeljuje skozi ločene tehnične standarde. Strokovna utemeljitev zavzetega stališča je predstavljena v prilogi 2 (http://www.izs.si/index.php?id=77&no_cache=1).

Stališče k trditvi 3:

SS MSS ne sprejema trditve, da je v TSG navedeno, da je na mejah požarnih in dimnih sektorjev zahteva za prehode v kanalih EI-30-S ali EI-90-S. Sama TSG-1-001 ločuje požarne sektorje (razdelek 2.4) in dimne sektorje (razdelek 2.5), pri čemer za prezračevalne kanale v primeru njihovega vodenja skozi meje požarnih sektorjev zahteva vgradnjo požarnih loput (točka 2.4.1.3), za primer prehajanja dimnih sektorjev pa s tem v zvezi ni postavljenih prav nikakršnih zahtev. Strokovna utemeljitev zavzetega stališča je predstavljena v prilogi 3 (http://www.izs.si/index.php?id=77&no_cache=1).

Zaključek

SS MSS želi s predstavitvijo svojih strokovnih stališč doseči naslednje:

1. Spoznanje odgovornih oseb na Direktoratu za prostor, MOP, da z izdajo tako nestrokovne in povsem zmedene tehnične smernice v delu, ki se nanaša na požarno varnost pri sistemih prezračevanja in klimatizacije ter pri zahtevah za sisteme namenjene odvodu dima in toplote, še posebej pa s tako nestrokovnim tol-

mačenjem izraženim skozi njihov dopis, vnašajo nesprejemljivo stanje v gradbeno zakonodajo. S tem v zvezi SS MSS od odgovornih oseb na MOP pričakuje, da bo tehnično smernico v točki 2.4.1.3 in svoj dopis TAKOJ preklcala ali pa izdala s tu predstavljenimi strokovnimi stališči ustrezne popravke.

2. Da bo IZS kot stanovska organizacija, ki združuje največ strokovnih inženirjev vseh strok, k oblikovanju nove tehnične smernice ali njeni prenovi v delu, ki se nanaša na požarno varnost v povezavi s sistemi prezračevanja in klimatizacije, neposredno povabljena. Tako bo zagotovljena ne samo nujno potrebna strokovnost, ampak seveda tudi neodvisnost, saj bo IZS sama najbolje izbrala pri tem sodelujoče inženirje po kriteriju FIDIC (International Federation of Consulting Engineers), s čemer bo izničena morebitna subjektivna zainteresiranost posameznikov po vnašanju v tehnično smernico prav določenih tehničnih rešitev, od katerih bi imeli lahko svoj ekonomski interes. Te nujne kriterije predstavljajo predvsem:

- samostojnost in neodvisnost od industrije, trgovine in zastopstev,
- nenastopanje v konfliktu interesov ali prepovedanih poslovnih povezavah,
- delovanje v interesu naročnika in v javno dobro.

3. Potrditi strojnimi inženirjem, ki se poklicno ukvarjajo s sistemi prezračevanja in klimatizacije in/ali z odvodom dima in toplote, da predmetno stroko poznajo in obvladajo skladno z uveljavljeno evropsko strokovno prakso. Tako predstavlja nastali zaplet predvsem neuskkljenost tehnične smernice z evropsko tehnično prakso, ne pa morebitna nestrokovnost slovenskih strojnih inženirjev.

S stališčem je bilo seznanjeno tudi Ministrstvo za obrambo RS, Slovensko združenje za požarno varnost (SZPV) in člani MSS po e-pošti.

Na stališče SS MSS je MOP v februarju že odgovorilo. IZS je obvestilo, da SZPV že dve leti pripravlja spremembe in dopolnitve TSG, da jim bodo predloge posredovali z namenom, da se do njih opredelijo oz. jih na primeren način vključijo v TSG. Po pripravi osnutka prenovljene TSG pa bodo pozvali tudi IZS, da s svojimi pobudami in pripombami pripomore, da bo sprejet dokument, ki bo predstavljal zadnje stanje tehnike na tem področju. ■

Celoten dokument, v katerem so objavljene tudi strokovne utemeljitve stališč SS MSS, in odgovor MOP sta objavljena na spletni strani IZS-MSS oz. na povezavi:

http://www.izs.si/index.php?id=77&no_cache=1.

MSS predlagala spremembo pravilnika

DIMNIK NAMENJEN LE UPORABI V IZREDNIH RAZMERAH

Član MSS in predsednik komisije IZS za dobro prakso Mirt Martelanc, univ.dipl.inž.str.

Član strokovnega sveta MSS Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.

Potreba po dimniku, namenjenemu le uporabi v izrednih razmerah, je v primeru visokih stavb iz več razlogov neprimerna, še manj pa potrebna.

MSS je v januarju letos na MOP, Sektor za graditev, podala predlog sprememb, ki se nanašajo na Pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za graditev stanovanjskih stavb in stanovanj (Ur.l. RS št. 125/2003, 110/2005), ki se nanaša na zahtevo za dimnike namenjene le uporabi v izrednih razmerah, ki je določena v (2) odstavku 11. člena (napeljave in naprave v stanovanju).

Predlog spremembe:

Tehnična zahteva (2) odstavka, 11. člena (napeljave in naprave v stanovanju), zgoraj navedenega pravilnika naj se glasi:

Stanovanje mora imeti najmanj en priključek na dimnik, ki mora omogočati priklop ogrevalne naprave na trdna goriva. Zahteva ne velja za visoke stanovanjske stavbe. Čiščenje dimnika mora biti omogočeno iz skupnih prostorov stavbe. Če je ta dimnik namenjen le uporabi v izrednih razmerah in je zapečaten, se sme predvideti njegovo čiščenje in vzdrževanje iz stanovanja.

Razlaga za spremembo pravilnika:

Pri načrtovanju stanovanjskih stavb – visoke stavbe je ugotovljeno, da ni možno izvesti tehnične zahteve za dimnik namenjen le uporabi v izrednih razmerah, ki je določena v (2) odstavku 11. člena (napeljave in naprave v stanovanju) Pravilnika.

DIN 18160 – Dimovodne naprave, Projektiranje in izvedba podaja sledeče tehnične zahteve:

- Dimnik je po definiciji »vertikalna naprava za odvod dimnih plinov«.
- Točka 5.3.1 Samostojen dimnik pri več kot 5 etažah ali nazivni moči kurišča nad 20kW.
- Točka 5.4.1 Oblika mora biti okrogla ali pravokotna, prosti presek dimnika mora znašati najmanj 100 cm², stranica najmanj 100 mm.
- Najmanjša hitrost v dimniku sme znašati $w=0,5$ m/s. Pri predpostavljeni nazivni moči kurišča na trdno kurivo 10 kW v izrednih razmerah za eno stanovanje, znaša pretok dimnik plinov $m_{dp}=11$ g/s oziroma pri gostoti 850 g/m³ $V_{dp}=0,013$ m³/s. Dovoljeni največji presek za ta pretok dimnih plinov znaša $A_{ei}=V_{dp}/w = 0,013/0,5$

= 0,026 m². Iz tega sledi dovoljeni hidravlični premer dimnika 0,18 m.

- Najvišja višina dimnika sme znašati 187,5-kratnik hidravličnega premera dimnika. Ob pogoju hidravličnega premera 0,18 m znaša najvišja dovoljena višina dimnika 33,75 m.

Glede na višino visokih stavb in ob pogoju po dimniku z enim priključkom, hidravličnem premeru dimnika 0,18 m, znaša

najvišja dovoljena višina dimnika 33,75 m. Iz tega izhaja, da dimnikov v primeru visokih stavb ni možno izvesti.

Ugotovljeno je tudi, da je potreba po dimniku namenjena le uporabi v izrednih razmerah v primeru visokih stavb neprimerna, še manj pa potrebna in sicer:

- ker ne izpolnjuje ene od bistvenih zahtev, to je požarne varnosti za stanovanjske visoke stavbe z uporabo kurišč na trdna goriva, ki predstavljajo veliko požarno ogroženost za visoke stavbe,
- ker je neizvedljiva logistika v izrednih razmerah po dostavi, vertikalnem transportu, zahteva po požarno varnem hranjenju in uporabi trdih goriv v ogromnem številu stanovanj glede na visoko višino stavb in
- ker imajo visoke stavbe vedno rešen glavni vir ogrevanja, drugi oziroma rezervni vir pa je v vsakem primeru lahko električna energija, v primeru upoštevanja določil iz PURES 1, pa je tretji vir ogrevanja lahko tudi OVE. ■

PURES in OVE

PURES: KAKO DO 25% MOČI IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

Generalna sekretarka IZS mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.

Toplota iz daljinskih sistemov gretja ali hlajenja se upošteva kot obnovljivi vir energije, če se za kurjenje uporablja biomasa ali bioplin oz. drug vir toplote iz OVE in to v ustreznem deležu. Ko bo kvota moči izčrpana, dobavitelj ne bo več mogel zagotavljati iz svojega vira 25% delež OVE v novih objektih.

Člani zbornice so nas v novembru 2008 obvestili, da 25% celotne moči, ki je potrebna za ogrevanje, hlajenje in prezračevanje stavbe ter pripravo tople sanitarne vode, po PURES ni enostavno dobiti iz klasičnih obnovljivih virov (voda, veter, sonce, geotermalna energija, toplotne črpalke).

Zato smo na MOP naslovili dopis z vprašanjem ali sodi toplota iz sistemov daljinskega ogrevanja oz. SPTE (sočasna proizvodnja toplote in električne energije) po Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah (PURES) med tistih 25% moči iz obnovljivih virov energije? Izpostavili smo, da se v uredbah EU iz leta 92 in 94 poudarja pomen SPTE (visoki izkoristki) in da PURES navaja to uredbo, na žalost pa ne navaja možnosti, da se toplota iz SPTE uporablja kot obnovljivi vir.

MOP je v odgovoru pojasnil, da se toplota iz daljinskih sistemov gretja ali hlajenja

upošteva kot obnovljivi vir energije (OVE), če se za kurjenje uporablja biomasa ali bioplin oz. drug vir toplote iz OVE (npr. sončna energija, veter – indirektno, geotermalna energija, itd.) in to v ustreznem deležu. Kot primer je navedel primer za Ljubljano. TE-TOL bo po navedbi MOP uporabila npr. 20% biomase kot gorivo za sproizvodnjo. Tako bo imel TE-TOL torej na razpolago ustrezen delež nazivne moči toplote in zelene elektrike, ki jo lahko proda za oskrbo novih objektov. Ko bo kvota moči izčrpana, TE-TOL ne bo več mogel zagotavljati iz svojega vira 25% delež OVE v novih objektih. Ostali sistemi daljinskega gretja ali hlajenja bodo morali najti druge ali podobne rešitve. Na Danskem naj bi številne kogeneracije postavile na svojih strehah in v okolici obsežne sisteme za gretje vode s soncem. Kotlovnice na biomaso ali bioplin za daljinsko oskrbo pa v celoti izpolnjujejo zahteve pravilnika.

Pravilnik bo v celoti veljal od 1.7.2009. Pravilnik dovoljuje, da se lahko do 1.7.2009 vlogam za izdajo gradbenega dovoljenja prilagajajo projekti PGD izdelani po starih – dosedanjih predpisih, po 1.7.2009 pa se sme zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja priložiti samo projekt, izdelan v skladu z veljavnim pravilnikom. ■

Stališče IZS

IZDELOVANJE IN IZDAJANJE ENERGETSKIH IZKAZNIC

Komisija za sistemske zakone
Mitja Lenassi, univ.dipl.inž.str.

Po osnutku Pravilnika dobi stavba energetska izkaznica na podlagi porabljene energije za ogrevanje. Vse ostale energetske značilnosti je vključil osnutek Pravilnika samo kot nekakšen »lepotni dodatek« skozi enačbe iz PURESa. Ta pa je namenjen projektantom in ne energetskemu certificiranju stavb.

16. 2. 2009 se je zaključila javna obravnava osnutka Pravilnika o metodologiji izdelave in izdaje energetskih izkaznic stavb, ki ima svojo zakonsko osnovo za nastanek v členih 68.b in 68.c Energetskega zakona (Ur.l. RS št. 27/07 in 70/08), le ta pa navaja, da povzema Direktivo EPBD 2002/91/ES. Komisija za sistemske zakone je preučila osnutek Pravilnika in Ministrstvo za okolje, Direktorat za evropske zadeve in investicije, seznanila s svojim negativnim stališčem do osnutka.

Pripombe IZS:

1. Predstavljeni osnutek Pravilnika v prvi točki ne zajema obveznega najmanjšega okvira parametrov za izračun energijske učinkovitosti stavb:

- Toplotne značilnosti stavbe (ovoja in notranjih predelnih sten itd.). Te značilnosti lahko vključujejo tudi zračno tesnost;
- Ogrevalni sistem in oskrba s toploto, vključno z značilnostmi glede njune izolacije;
- Klimatski sistem;
- Prezračevanje;
- Vgrajena razsvetljava (v glavnem nestanovanjski sektor);

- Položaj in orientacija stavb, vključno z zunanjo klimo;
- Pasivne solarne sisteme in zaščito pred soncem;
- Naravno prezračevanje;
- Notranje klimatske pogoje, vključno s projektirano notranjo klimo.

Dejansko zajema le gradbeno fiziko in deloma ogrevalni sistem in oskrbo s toploto, vključno z značilnostmi glede njune izolacije (sistem ogrevanja).

2. V drugi točki EPBD je predpisano, da naj se, če je pomembno za izračun, upošteva še pozitiven vpliv štirih parametrov, vendar je v osnutku Pravilnika pogojno privzeta le točka »aktivnih solarnih sistemov ter drugih ogrevanih sistemov in sistemov za proizvodnjo električne energije na podlagi obnovljivih virov energije«.

3. V tretji točki EPBD obvezni okvir za izračun zahteva, da so stavbe razvrščene v kategorije (9 kategorij). V osnutku Pravilnika so stavbe deljene samo na stanovanjske in nestanovanjske.

4. Neustrezna sta tudi 10. in 12. člen osnutka Pravilnika, ki navajata, da je naročnik sam odgovoren za pravilnost in resnič-

nost posredovanih podatkov. Torej za pravilnost najpomembnejšega, to je za pravilnost vhodnih podatkov, odgovarjati tisti, ki ima svoj ekonomski interes, da je izkaznica kar se da najboljša.

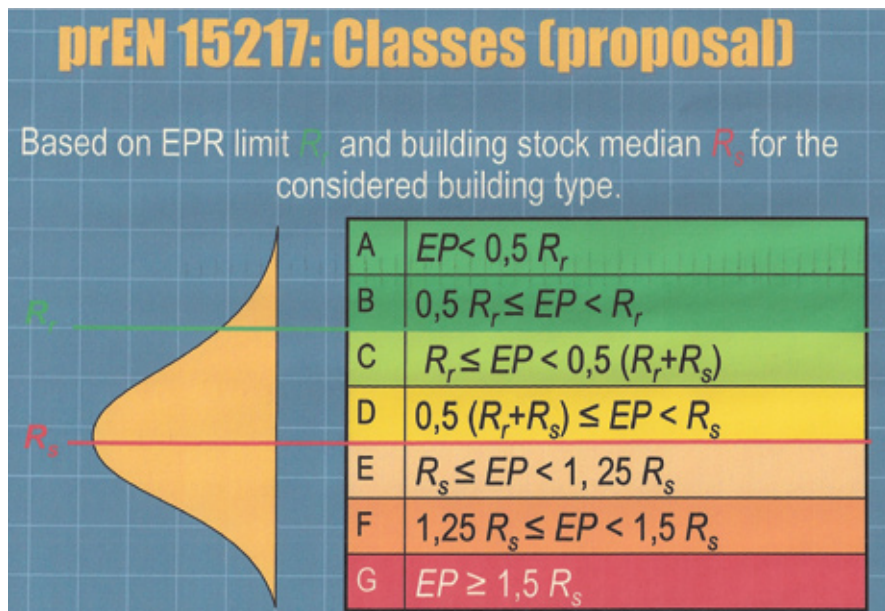
5. 8. člen osnutka Pravilnika govori, da se »energijski kazalniki stavbe za računsko energetska izkaznica določijo na podlagi računsko metodologije, ki temelji na SIS EN ISO 13790 z ustreznimi prilagoditvami, ki so navedene v prilogi 5«, ki pa je ni.

Zaključek:

Osnutek Pravilnika ne povzema obvezne vsebine okvirja iz EPBD in je zreduciran zgolj na »gradbeno fiziko« z razširjenim dodatkom poenostavljenih enačb za ostale energijo porabljane sisteme v njej, prav tako pa manjka celotna priloga 5 (»metodologija s prilagoditvami«), zato je osnutek Pravilnika za IZS povsem nesprejemljiv.

Predlog »kako naprej«:

Upoštevajoč 44. člen Energetskega zakona bi bilo potrebno uvesti sistem energetskih izkaznic za nove stavbe do 1. 1. 2008, za obstoječe pa do 1. 1. 2009. Za stavbe, ki poenostavljeno zagotavljajo »javne sto- ➤

»Lestvica od A do G« za vsak »parameter« iz osnovnega okvirja EPBD.

▶ ritve«, bi moral upravljalec veljavno energetska izkaznica namestiti na vidno mesto do 31. 12. 2010. Torej se za »javne stavbe« ravno ne mudi.

Vsled na eni strani neustreznega osnutka Pravilnika, na drugi strani pa dejanske časovne stiske, v kateri se je znašla RS, bi IZS pogojno pristala na smiselno ločitev izdajanja energetskih izkaznic za »low-rise residential buildings« in za »buildings except low-rise residential buildings«. Prve so v stroki definirane kot: »single-family houses, multi-family structures of three stories or fewer above grade, manufactured houses (mobile homes) and manufactured houses (modular)«. Za te stavbe, katere se gradijo in s katerimi je kupo/prodajni promet v RS največji, bi se pogojno na »hitro prilagodil« predstavljeni osnutek Pravilnika, ki bi bil dejansko omejen samo na izračunavanje potreb za ogrevanje, za ostale stavbe, pa bi se pripravil »pravi« Pravilnik. Slednje tudi ne bi bilo v nasprotju z EPBD, kjer okvir zahteva ločitev na posamezno vrsto stavb, pri čemer bi v tem primeru imeli certificiranje vzpostavljeno za »enodružinske hiše in stanovanjske bloke do skupno treh etaž«.

Za te stavbe bi licenco »neodvisni strokovnjak« pridobil tudi kar »pooblaščen inženir« (projektant in/ali revident) ustrezne stroke glede na izobrazbene zahteve Energetskega zakona s kratkim usposabljanjem. Slednje zato, da ne bi bilo imenovanje v navzkrižju z zahtevo 68.e člena Energetskega zakona, kjer ta predvideva kot pogoj »uspešno usposabljanje za neodvisnega strokovnjaka za izdajanje energetskih izkaznic«. Na tem mestu predlagamo povsem kratko in vsebinsko zelo poenostavljeno usposabljanje.

Za ostale stavbe pa bi bilo potrebno vzpostaviti »lestvice od A do G« za vsak »para-

meter« iz osnovnega okvirja EPBD, navedenih tudi v točki 1 teh pripomb, pri čemer bi IZS preko svojih članov najlažje pridobila ustrezne podatke (projektirane in izvedene vrednosti) glede na vrsto stavb. Slednje bi predstavljalo osnovne podatke za izdelavo lestvic in tako osnovo za izdelavo »prave energetske izkaznice«.

Osnutek Pravilnika o usposabljanju, licencah in registru neodvisnih strokovnjakov za izdelavo energetskih izkaznic

Osnutek Pravilnika je bil v obravnavi istočasno kot osnutek Pravilnika o metodologiji izdelave in izdaje energetskih izkaznic stavb, zato je IZS podala pripombe tudi nanj. MOP smo uvodoma opozorili, da bo namen energetskega certificiranja stavb dosežen le v primeru, da ne bomo imeli ne prevelikega ne premajhnega števila koncesionarjev in neodvisnih strokovnjakov – imetnikov licenc, kar je potrebno zagotoviti s Pravilnikom.

Po našem mnenju bi bilo smiselno določiti pogoj, da mora biti kandidat za neodvisnega strokovnjaka pooblaščen inženir po ZGO s pooblastilom za zahtevne objekte. S tem bi Energetski zakon smiselno povezali tudi z ZGO, pooblaščen inženirje po ZGO, ki so kot strokovnjaki s področja graditve že vpleteni v procese, ki jih opredeljuje Pravilnik o energetskem certificiranju stavb, pa bi dodatno usposobili za izdelovanje energetskih izkaznic.

Nadalje bi bilo smiselno uvesti dva nivoja licenc za neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic (kot v ZDA) in sicer:

- za low-rise residential buildings in
- za buildings except low-rise residential buildings.

ZGO-1B v praksi

OBMOČJE ZA DOLOČITEV STRANK: NERAZUMNI REZULTATI IZRAČUNOV

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.

Izračuni kažejo, da daje Uredba o območju za določitev strank v postopku izdaje gradbenega dovoljenja (Ur.l. RS št. 37/08) včasih nerazumne rezultate. O tem smo obvestili MOP, navedli konkretni primer in jih pozvali k spremembi na način, da bi v Uredbi med drugim določili pas od ograje kompleksnega objekta. Istočasno smo jih tudi povprašali ali se območje za stranke računa za vse objekte v sklopu name-ravane gradnje, pri čemer se upošteva definicija objekta po predpisih o graditvi objektov.

MOP je odgovoril, da je pobudo za spremembo evidencial in jo obravnaval pri naslednji spremembi Uredbe. Poleg tega je pojasnil, da se območje za določitev strank izračunava za vsak objekt v sklopu kompleksnega objekta posebej. Takšna je tudi izrecna dikcija Uredbe in sicer v 3. odstavku 2. člena. Pri tem je treba upoštevati definicijo objekta, kot je opredeljena v ZGO. ■

Več: dopis MOP in dopis IZS sta objavljena na povezavi:

<http://www.izs.si/index.php?id=396>.

V kolikor bi uvedli dva nivoja licenc, smo predlagali, da bi bil pogoj za kandidata, ki bi opravljal izpit za izdelavo energetskih izkaznic za energetska manj zahtevne objekte, da je pooblaščen inženir po ZGO, za kandidata, ki bi opravljal izpit za izdelavo energetskih izkaznic za energetska zahtevne objekte, pa da je pooblaščen inženir po ZGO s pooblastilom za zahtevne objekte.

Prav tako smo predlagali, da bi morali biti člani izpitne komisije pooblaščen inženirji po ZGO – s pooblastilom za zahtevne objekte – in bi morali imeti opravljen izpit za neodvisnega strokovnjaka za izdelavo energetskih izkaznic. ■

Pravilnik o požarni varnosti v stavbah

POŽARNI ODMIKI - ODMIKI OD PARCELNE MEJE

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.

Slovenski predpis o požarni varnosti stavb določa odmike od sosednjih parcel in ne odmike od sosednjih objektov. Uporaba tujih tehničnih dokumentov je v segmentu požarnih odmikov možna le v primerih, ko v njih zapisani ukrepi upoštevajo odmike od parcelnih meja, ne pa le od objektov.

Vednost smo prejeli tolmačenje MOP s prošnjo, da z njim seznanimo naše člane. Tolmačenje se nanaša na požarne odmike objektov od parcelnih mej. V njem MOP pojasnjuje kot sledi:

Besedilo 1. odstavka 3. člena Pravilnika o požarni varnosti v stavbah (Ur.l. RS št. 31/04, 10/05, 83/05 in 14/07) določa, da morajo biti zunanje stene in strehe stavb projektirane in grajene tako, da je z upoštevanjem njihovega odmika od parcelne meje omejeno širjenje požara na sosednje objekte. Iz zapisanega sledi, da se potrebni odmiki računajo od parcelne meje, namen pa je, da se s tem kar najbolj omeji preskok ognja na objekte, ki so na drugi strani parcelne meje. Pri tem velja strokovno utemeljena domneva, da je na drugi strani objekt s takšnimi požarnimi lastnostmi, ki upošteva pogoje istega predpisa oz. predpise, ki so veljali pred tem in so vsebovali podobne zahteve. Odmiki od parcelne meje oz. požarna odpornost in odziv na ogenj fasadne stene in strehe temeljijo na nujni podmeni, da z gradnjo na svoji parceli kar najmanj vplivamo na požarne pogoje na sosednjih zemljiščih oz., da ne prejudiciramo

odmikov in vrste fasade in strehe objektov na sosednjih zemljiščih.

Slovenski predpis o požarni varnosti stavb določa odmike od sosednjih parcel in ne odmike od sosednjih objektov. Ker gre za določbo samega pravilnika, ta velja ne glede na to, ali je pri projektiranju uporabljena tehnična smernica TSG-1-001: 2007 požarna varnost v stavbah ali so uporabljeni drugi ukrepi, kot jih definira 8. člen pravilnika. Uporabe »korektivnih ukrepov«, ki bi bili sicer po kateri od tujih zakonodaj možni, in bi obsegali izključno odmike med objekti ne pa med stavbami in parcelno mejo, po naši zakonodaji ni mogoče šteti za enakovredno tehnično rešitev. Uporaba tujih tehničnih dokumentov je v segmentu požarnih odmikov možna le v primerih, ko v njih zapisani ukrepi upoštevajo odmike od parcelnih meja, ne pa le od objektov. ■

Več: dopis MOP št. 35102-13/2008 SG z dne 10. 12. 2008 je objavljen na povezavi:

<http://www.izs.si/fileadmin/dokumenti/ttestna Mapa/dopis-MOP-pozarni-odmiki-10-12-08.pdf>

ZGO-1B v praksi

IZDELOVANJE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE PO PREHODNIH DOLOČBAH ZGO-1B

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.

MOP smo vprašali, kako izdelati projektno dokumentacijo (po starem ali novem ZGO) v prehodnem obdobju do konca tega leta v primerih, ko je bilo gradbeno dovoljenje pridobljeno po starem zakonu, vloga za uporabno dovoljenje pa še ni bila vložena.

MOP je pojasnil, da se upoštevajoč 39. člen Pravilnika o projektni dokumentaciji (Ur.l. RS št. 55/08) do 31. 12. 2009 lahko le še projektna dokumentacija za zahtevne objekte izdeluje po Pravilniku o projektni in tehnični dokumentaciji (Ur.l. RS št. 66/04 in 54/05) in prilaga vlogam v upravnih postopkih za izdajo gradbenega oz. uporabnega dovoljenja. Pri tem je nadalje pojasnil, da se pridobivanje gradbenega dovoljenja in pridobivanje uporabnega dovoljenja, pa čeprav gre za isti objekt, obravnava kot dva ločena upravna postopka. ■

Več: dopisa MOP in dopisa IZS sta objavljena na povezavi:

<http://www.izs.si/index.php?id=396>

Dobra inženirska praksa

PRAVILA DOBRE PRAKSE

Predsednik Komisije za dobro prakso
Mirt Martelanc, univ.dipl.inž.str.

Nekatere realizirane naloge komisije so razvidne tudi s spletnih strani zbornice, na katerih so objavljeni inženirski objekti kot primeri dobre inženirske prakse ter dokumenti o faznosti gradnje, standardih gradnje in vzorčna pogodba za izdelavo projektne dokumentacije.

IZS je v drugi polovici leta 2007 ustanovila Komisijo za dobro prakso. Poslanstvo komisije je vzpodbujanje dobre inženirske prakse z namenom izboljšanja poslanstva inženirjev v procesu graditve objektov. Komisija je sestavljena iz predstavnikov posameznih matičnih sekcij, strokovne službe IZS pa nudijo vso strokovno in operativno pomoč pri delu komisije. Tudi s to komisijo želi zbornica prispevati k dvigovanju kvalitete inženirskih storitev in kvalitete same gradnje. Storitve podprte s strokovnim znanjem in inovativnostjo inženirjev so ena izmed najpomembnejših osnov za uspešno gospodarsko rast naše države tako v preteklosti, sedanjosti, še toliko bolj pa je to pomembno za našo prihodnost.

Nosilne naloge komisije za tekoče leto se izberejo na podlagi podanih predlogov UO IZS, komisije in članov IZS, dokončno se izoblikujejo v planu dela komisije, ki ga potrjuje upravni odbor IZS in skupščina IZS. Nekatere do sedaj realizirane naloge komisije so objavljanje inženirskih objektov kot primerov dobre inženirske prakse, določitev faznosti gradnje, določitev standardov gradnje, vzorčna pogodba za izdelavo projektne dokumentacije in odprtje foruma primeri dobre in slabe prakse na spletni strani IZS. V kratkem bo na levi strani uvodne spletne strani www.izs.si odprta nova rubrika »Dobra inženirska praksa«, v kateri bodo objavljena še preostala gradiva, ki obravnavajo faznost gradnje in standarde gradnje ter vzorčna pogodba za izdelavo projektne dokumentacije.

V letošnjem letu predvidevamo tudi objavo tipske pogodbe o opravljanju gradbenega nadzora in pripravo 6 kategorij za zaposlitev inženirjev po vzorcu kolektivne pogodbe avstrijske zbornice. Člani komisije po potrebi svetujejo članom in drugim udeležencem v investicijskem postopku.

Kot sem predhodno omenil, je ena iz med nalog komisije izbor in objava izstopajočih inženirskih projektov kot primerov dobre inženirske prakse. Objavljajo se na spletni strani www.izs.si. Primeri dobre inženirske prakse odpirajo platformo za prikaz uspešnega timskega dela inženirjev v našem nacionalnem, evropskem in mednarodnem merilu. Poleg tega prispevajo k promoviranju inženirskega znanja v Sloveniji in vzpod-

bujajo interes za inženirsko dejavnost pri vseh starostnih generacijah. Predstavljeni projekti prikazujejo, kako obsežne so dejavnosti in naloge današnjega inženirja in kako velike so tehnične možnosti inovativne ideje tudi realizirati.

Predstavljeni projekti, ki se jim bodo v prihodnosti pridružili tudi drugi, obsegajo trenutni izbor od inženirskih objektov nizke gradnje, kot so mostovi in predori, do objektov visoke gradnje, kot so proizvodni, skladišni, poslovni in stanovanjski objekti, in nenazadnje tudi objekti z naprednimi in inovativnimi projektnimi in izvedbenimi rešitvami, učinkovito rabo energije, izrabo obnovljivih virov energije, energetsko sanirani objekti in objekti s sodobnimi rešitvami požarnega varovanja. Torej zanimiv izbor primerov, ki obsega skoraj celotno področje inženirskih znanj pri graditvi objektov. Novejši primeri dobre prakse so nadgrajeni tudi s podatki o cenah inženirskih storitev, kot so projektiranje, nadzor nad izvedbo, tehnično svetovanje in s podatki o investicijskih stroških.

V nadaljevanju je prikazana skrajšana vsebina zadnje objave primera dobre inženirske prakse, ki je sestavni del objave na spletni strani IZS.

Bioplinarna Nemščak

Investitor Panvita Ekoteh d.o.o. je na lokaciji farme Nemščak zgradil bioplinarno za proizvodnjo bioplina iz gnojevke, koruzne silaže in stranskih živalskih proizvodov (SŽP2 in SŽP3) in energetski center za kogeneracijo toplotne in električne energije iz

bioplina. Električna moč kogeneracije je 1,4 MW. Toplotna energija iz kogeneracije se uporablja za ogrevanje gnilišč bioplinarne, za pripravo pare za sterilizacijo stranskih živalskih proizvodov, za ogrevanje obratne in upravne stavbe bioplinarne ter za ogrevanje hlevov farme.

Če smo s tem člankom pri vas vzbudili interes, vas vabim, da si primere dobre prakse in tudi ostala objavljena gradiva ogledate z dostopanjem na spletno stran www.izs.si, rubrika Dobra praksa.

Inženirska dejavnost je danes v javnosti premalo uveljavljena. Do nedavnega inženirski objekti, neupravičeno, niso predstavljali posebne vloge v gradbeni kulturi naše države. Inženirski objekti spreminjajo podobo urbanih naselij in pokrajine. Dobra inženirska praksa se danes vedno bolj uveljavlja kot prispevek h kvalitetnemu izgledu okolja, v katerem živimo, in inženirski objekti so del gradbene kulture naše države. Ta razvoj in trend je vzpodbuden in kaže na to, da kreativnost in inovativnost inženirskih storitev vedno bolj pridobiva na pomembnosti v javnosti. In tako je tudi prav. Saj so inženirji prisotni pri skoraj vseh gradnjah.

Torej inženirska dejavnost ima velik delež pri oblikovanju okolja, primeri inženirske prakse pa naj vzpodbudijo tudi kritična razmišljanja in razprave o gradbeni kulturi. Samo vodenje odprte razprave z aktivnim sodelovanjem vseh udeležencev v procesu graditve zagotavlja, da inženirska dejavnost z gradbeno kulturo pridobiva na vrednosti in svoji vlogi v družbi, ki ji pripada. Zato je zbornica na svoji spletni strani v sklopu foruma odprla tudi poseben forum z naslovom primeri dobre in primeri slabe prakse. Na tem forumu želimo identificirati primere dobre

in tudi slabe prakse z namenom dvigovanja gradbene kulture ob upoštevanju tolerantnosti. Forum naj bo vsem uporabnikom čim večkrat zrcalo našega delovanja, ki pripomore k izmenjavi mnenj, prakse in izpopolnjevanju znanj ter dobri inženirski praksi. ■

OPOMNIK ZA DEFINIRANJE PROJEKTNE NALOGE - ZA STAVBE

Vodja projektne skupine za vrednotenje inženirskih storitev
Franc Pečovnik, univ.dipl.inž.str.

Zakonodaja nikjer ne predpisuje dokumenta o naboru podatkov – projektne naloge, ki bi bila obvezni sestavni del projektne dokumentacije, in bi dokazovala, kaj investitor oziroma naročnik dejansko naroča in na podlagi katere se da izdelati predpisano kvalitetno predinvesticijsko zasnovo po ZJN-2 oziroma idejno zasnovo po ZGO.

Na spletni strani www.izs.si smo objavili Opomnik za definiranje projektne naloge za stavbe (v nadaljevanju »opomnik«). Pobuda za njegovo pripravo je nastala v Projektni skupini za vrednotenje inženirskih storitev iz naslednjih razlogov:

Zakon o graditvi objektov (ZGO/1996), je v 30. členu še določal, da je pri projektiranju med ostalimi pogoji treba upoštevati tudi pogoje projektne naloge.

- ZGO-1/2002, je v (2) odstavku 48. člena (glej tudi 3. točko (3) odstavka!) določal, citirano: »Če je bil poprej izdelan investicijski program ali izdelana projektna naloga, ju je projektant dolžan pregledati in opozoriti na ugotovljene pomanjkljivosti oziroma neskladnosti s prostorskimi akti ter gradbenimi in drugimi predpisi in zahtevati njihovo odpravo.«
- Enako določilo ima tudi ZGO-1B (NPB z dne 1. 2. 08) v 48. členu / (2).
- Pravilnik o projektni dokumentaciji (PPD; Ur.l. RS, št. 55/2008), pa projektne naloge nikjer več ne omenja.

- Nadalje:
- Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Ur.l. RS, št. 60/2006), ki je podzakonski akt ZJN-2, v 10. členu določa, da je potrebno pred odločitvijo o investiciji izdelati, odvisno od vrednosti naložbe, naslednje vrste investicijske dokumentacije, citirano:
 - dokument identifikacije investicijskega projekta,
 - predinvesticijsko zasnovo,
 - investicijski program ali njegovo novelacijo.
- ZGO-1B pa v 35. členu predpisuje idejno zasnovo, kot prvo sestavino projektne dokumentacije (PD). Njena vsebina je podrobneje predpisana v Pravilniku o projektni dokumentaciji, in sicer v 10. in 11. členu.

Zakonodaja torej nikjer ne predpisuje dokumenta o naboru podatkov – projektne naloge, ki bi bila obvezni sestavni del pro-

jektne dokumentacije in bi dokazovala, kaj investitor oziroma naročnik dejansko naroča in na podlagi katere se da izdelati predpisano kvalitetno predinvesticijsko zasnovo po ZJN-2 oziroma idejno zasnovo po ZGO. Ker je investitor ali naročnik udeleženec v investicijskem procesu in je po 32. členu ZGO-1B odgovoren za škodo, ki izvira iz njegovega dela, je povsem nerazumljivo, da projektna naloga ni predpisana kot obvezni sestavni del projektne dokumentacije. V nasprotju z zakonitostmi investicijskega procesa v realni praksi je žal zaenkrat precej uveljavljena praksa, da projektna naloga s strani investitorja oziroma naročnika ni dovolj jasno definirana in se potem med projektiranjem, in pogosto tudi med samo gradnjo spreminja, projektno dokumentacijo. Posledično so tako načrtovani in zgrajeni objekti potem običajno še zelo dragi in dostikrat nefunkcionalni, kar je seveda povsem v nasprotju s cilji področne zakonodaje in javnim interesom. Ker zakonodajalec, kljub vsem dosedanjim prizadevanjem inženirskih strok udeleženk, pri načrtovanju doslej ni hotel prisluhniti in v ZGO predpisati projektne naloge kot sestavnega dela projektne dokumentacije, obstaja celo razmislek, da se to dela zavestno, s čimer se dopušča ali omogoča nepravilnosti (manipulacije), kakršnim smo priča npr. pri objektih, ki jih obravnavajo tudi že mediji javnega obveščanja. Tako nedorečena zakonodaja hkrati omogoča investitorjem oziroma naročnikom, da izsiljujejo inženirske stroke pri vrednotenju inženirskih storitev in zahtevajo spreminjanje projektne dokumentacije, kar gre pretežno na škodo kvalitete in cene zgrajenega objekta, krivdo za to pa se poskuša največkrat zvaliti na projektante in njihovo odgovornost (32. člen ZGO-1B in 315. člen Kazenskega zakonika KZ-1 Ur.l. RS, št. 55/2008 in 66/2008). Slednjega se inženirske stroke zaenkrat veliko premalo zavedajo in tvegano podpisujejo predpisane izjave o pravilnosti in skladnosti izdelane projektne dokumentacije. To so vsekakor kočljive in tvegane razmere za projektante na področju načrtovanja in izgradnje objektov, ki se bodo glede na splošno gospodarsko krizo vedno bolj zaostrovale, odgovornost projektantov pa bo pri tem vedno bolj izpostavljena.

V takih razmerah se je Projektna skupina za vrednotenje inženirskih storitev odločila pripraviti opomnik in ga objaviti na spletni strani IZS, predvsem z namenom:

- Opozoriti zakonodajalca in inženirske stroke o nujnosti in zahtevnosti priprave projektne naloge, ki bi jo v prisposodbi lahko imenovali »rojstni list načrtovanega objekta« in nujnosti njene vključitve v obvezni sestavni del projektne dokumentacije. ▶

- Opozoriti investitorje oziroma naročnike, da so po ZGO-1B odškodninsko odgovorni za vsebino naročila. (Opomnik jim bo v vedenje in pomoč pri definiranju njihovih zahtev, ki jih mora vsebovati kvalitetna projektna naloga).
- Omogočiti projektantom, še posebej manj izkušenim, da imajo pri razčiščevanju projektnih podatkov na voljo okvirno strokovno podlago z vprašanji, na katera morajo dobiti odgovore od naročnika in to tako popolne, da so potem za načrtovani objekt zmožni izdelati načrte iz svoje stroke, v skladu z določbami ZJN-2 in ZGO-1B ter njunimi podzakonskimi akti.
- Opozoriti vse udeležence pri načrtovanju objekta, da je jasno definirana namembnost načrtovanega objekta temeljno projektno izhodišče za izdelavo kvalitetnih načrtov posameznih strok udeleženk. (Vodilno vlogo pri načrtovanju pa ima tista stroka, ki prevladuje v namembnosti objekta).

V uvodu opomnika je poudarjeno, da v njem ni mogoče zajeti vseh vprašanj, ki se jih postavlja investitorju ali naročniku pri zasnovi objekta in izdelavi projektne dokumentacije, ker so ta odvisna še od specifikke konkretnega objekta, zato mora projektant v konkretnem primeru torej še sam presoditi in se odločiti, kaj iz tega opomnika bo vprašal investitorja oziroma naročnika, ali pa, katera vprašanja bo morda še dodal, vendar s ciljem zadostne opredelitve projektne naloge.

IZS bo opomnik občasno dograjevala, in sicer glede na izkušnje dobre prakse in smiselnih dopolnil, ki jih bodo predlagali uporabniki opomnika. V pripravi pa je tudi različica opomnika za inženirske objekte.

Upamo, da bo opomnik pripomogel k večji preudarnosti še drugih dejavnikov na področju načrtovanja in graditve objektov. Velik del objektov se namreč financira iz sredstev javnih financ, finančne posledice ali pa posledice med uporabo, ki nastanejo zaradi njihove pomanjkljive ali neodgovorne obravnave, vse od zasnove do izvedbe, pa nedopustno škodujejo gospodarstvu celotne naše družbe. Glede na to, da že mediji javnega obveščanja vedno pogosteje obravnavajo slabe primere načrtovanja in izgradnje objektov ter njihove posledice, in glede na vsesplošno zaostritev gospodarskih razmer, je morda samo še vprašanje časa, kdaj bomo resno začeli obravnavati in uveljavljati odgovornost udeležencev pri načrtovanju in graditvi objektov po ZGO in Kazenskem zakoniku. Vsekakor so se razmere zaostriže že toliko, da je treba k načrtovanju prihodnjih objektov pristopiti strokovno dosledno, preudarno in odgovorno, zato upamo, da bo objavljeni opomnik pri tem v pomoč. ■

Stiki

Braziliški predsednik Luíz Inácio Lula da Silva je nagovoril udeležence WEC 2008.

Kraj prireditve: **Brazilija**
 Čas prireditve: **2.-6. december 2008**
 Udeleženca: mag. **Črtomir Remec, dr. Željko Vukelić**

Inovativnost s socialno odgovornostjo

SVETOVNA INŽENIRSKA KONVENCIJA WEC 2008

V luči svetovnega razvoja in sprememb je v Braziliji od 2. do 6. decembra 2008 potekala tretja svetovna inženirska konvencija WEC 2008. Nosilna tema konvencije je bila »Inženirstvo: Inovacija s socialno odgovornostjo«. Tako velik dogodek brez dvoma zasluži pozornost, še posebej, ker je bil namen dogodka razrešiti težko enačbo, ki ji je priča ekonomski razvoj, v kateri se srečujejo poslovne priložnosti na eni in vzdržnost planeta na drugi strani.

Kongres, predavanja in delavnice so bile skrbno načrtovane. Razprave o najbolj pomembnih vprašanjih za svetovno družbo pa zaradi rizika, ki ga prinaša ekonomska dinamika na razvoj bodočih generacij, zanimive in burne. Konvencija je poskušala najti tudi odgovora na vprašanja o vlogi tehnologij v novem scenariju sveta in o tem kdo lahko pomaga graditi bolj pravičen in socialno odgovoren svet.

Inženirstvo lahko in mora najti nove rešitve kompleksnih vprašanj. Kot glavni igralci

morajo inženirji skrbeti za izboljšanje kakovosti življenja na planetu. Pri povezovanju inženirjev in ustvarjanju ugodnih okolij pa lahko veliko pripomorejo državne, regionalne in mednarodne organizacije ter vlade in državni organi.

Zaključki konvencije so strnjeni v tako imenovani Brazilski izjavi, ki je zaradi pomembnosti v celoti objavljena za preambulo.

BRAZILSKA IZJAVA

Preambula

Svetovni zbor inženirjev WEC 2008 je potekal v Braziliji od 2. do 6. decembra 2008. Na njem se je srečalo pet tisoč dvesto inženirjev iz 39 držav. WEC 2008 je podprl brazilski predsednik Luís Inácio Lula da Silva, organizirali in sponzorirali so ga Brazilski zvezni svet za inženirstvo, arhitekturo in kmetijstvo (CONFEA), Brazilska zveza inženirskih združenj (FE-BRAE) in Svetovna federacija inženirskih organizacij (WFEO), sponzor pa je bila Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO). Glavna tema WEC2008 je bila "Inženirstvo: inovacije z družbeno odgovornostjo". Podteme so se osredotočile na inženirstvo prek meja, etiko in družbeno odgovornost, inovacije brez degradacije in napredne tehnologije s strateško vizijo. Potekali so tudi "Ženski forum" in "Forum mladih inženirjev" ter šest okroglih miz o inženirskem izobraževanju in graditvi, biološki raznovrstnosti in okolju ter obvladovanju tveganja v zvezi z naravnimi nesrečami, inženirstvu za razvoj, energiji za trajnostni razvoj in velikih izzivih za inženirstvo. O teh temah je bilo predstavljenih več kot 100 referatov in potekale so razprave o povezanih vprašanjih. WEC 2008 je spremljala ExpoWEC2008 o temi "Energija za prihodnost". To je bil tretji WEC, ki je sledil WEC2004 v Šanghaju in WEC2000 v Hanovru, in je potekal pred četrtim WEC v Ženevi leta 2011. Namen te Izjave je predstaviti te razprave inženirskim in povezanim skupnostim, vladam in državnim organom, državnim, regionalnim in mednarodnim organizacijam, orisati ta vprašanja in pozvati k dejanjem glede izzivov, s katerimi se sooča inženirstvo. Obstaja pomembna potreba po razvoju državnih, regionalnih in mednarodnih inženirskih pobud in programov. To se odraža tudi v izdelavi UNESCO-vega poročila "Inženirstvo: vprašanja in izzivi za razvoj" – sploh prvega mednarodnega poročila o inženirstvu, predstavljenega na tem zboru.

Izjava

Mi, udeleženci WEC2008, poudarjamo, da je inženirstvo gonilo tehnoloških inovacij in vitalnega pomena v trajnostnem človeškem, družbenem in gospodarskem razvoju. V sedanji gospodarski krizi verjamemo, da bodo inženirstvo in inovacije z družbeno odgovornostjo bistvenega pomena za naše preživetje in napredek. To Izjavo podajamo v tej zvezi.

Vprašanja in izzivi

Na globalni ravni vprašanja, s katerimi se sooča svet glede potrebe po zmanjšanju revščine, spodbujanju trajnostnega družbenega in gospodarskega razvoja in obravnavanju drugih razvojnih ciljev ZN za novo tisočletje, nudijo rešitve za omilitev podnebnih sprememb in prilagoditev ter olajšanje premika v prihodnost z nizko vsebnostjo ogljika. Ta vprašanja vključujejo tudi izzive in priložnosti, ki jih predstavljajo globalizacija, digitalne in širše razlike v tehnologiji in znanju. Na lokalni ravni številne države skrbi nezanimanje mladih za znanost, inženirstvo in tehnično izobrazbo ter učinek, ki ga bo imelo zmanjšano zanimanje za inženirstvo in vpis na študij inženirstva na zmogljivost in razvoj po svetu, poleg tega pa še beg možganov inženirjev iz revnih držav. Tem vprašanjem in izzivom se pridružuje še zadnja finančna in gospodarska kriza v času, ko potrebujemo povečano vlaganje v graditev inženirske zmogljivosti, raziskave in razvoj ter infrastrukturo. Inženirske in znanstvene skupnosti morajo na teh vprašanjih tesneje delati skupaj. Pomembno je tudi pripomniti, da se vprašanja in izzivi, s katerimi se sooča inženirstvo, spreminjajo skozi prostor in čas zlasti zaradi novih potreb in novega znanja, in inženirstvo se mora spremeniti, da se bo soočilo s temi spreminjajočimi se vprašanji in izzivi.

Glavne spremembe za inženirstvo so spodbujanje graditve zmogljivosti in dostopa do tehnologije, da se ta vprašanja obravnavajo s:

- spodbujanjem zavedanja o inženirstvu pri javnosti in mladih,
- razvojem tehnologij, vključno z naprednimi tehnologijami,
- uporabo in inovacijami tehnologij,
- spodbujanjem vključitve zlasti žensk in mladih inženirjev v prihodnosti,
- globalnim sodelovanjem za zmanjšanje razdelitve znanja.

Ta vprašanja je treba obravnavati na področju strateške vizije, etične in družbene odgovornosti.

Pozivi k dejanjem

Inženirstvo je bistveni gradnik in gonilo tehnoloških inovacij, trajnostnega družbenega in gospodarskega razvoja, in inženirji morajo to poudariti tvorcem politike in širši javnosti. Poudarek na inovacijah in aplikacijah prav tako pomaga pritegniti mlade k inženirstvu. Inženirsko izobraževanje mora poudarjati pomembnost inženirstva za globalna vprašanja in probleme, s katerimi se soočamo – poklic za reše-

vanje problemov se mora revitalizirati s pomočjo pristopov, kot je učenje na osnovi problemov. Za obravnavo teh vprašanj pozivamo k dejanjem inženirske in povezane skupnosti, vlade in nacionalne organe, regionalne in mednarodne organizacije.

Inženirske in povezane skupnosti

Pozivamo inženirske in povezane skupnosti na državnih in mednarodnih ravneh, da preko WFEO, njenih članov in povezanih organizacij:

- poudarjajo pomen inženirstva kot glavnega gonila inovacij, trajnostnega družbenega in gospodarskega razvoja,
- razvijajo boljše razumevanje javnega dojemanja inženirstva ter spodbujanje inženirskih študij in politike,
- spodbujajo kurikule in učne metode v inženirskem izobraževanju, ki spodbujajo pomen, aplikacije in pristop inženirstva z reševanjem problemov,
- krepijo vezi med osnovno šolo in inženirstvom s spodbujanjem partnerstva med inženirji, šolami, vlado in zasebnim sektorjem,
- razvijajo, uporabljajo in inovirajo tehnologije, vključno z naprednimi tehnologijami, do globalnih vprašanj in izzivov, da bi ustvarili boljši svet, spodbujali vključitev in zmanjševali razlike, s strateško vizijo, etično in družbeno odgovornostjo.

Državne, regionalne in mednarodne organizacije

Pozivamo WFEO in njegove člane, UNESCO in druge državne, regionalne in mednarodne organizacije k olajševanju in spodbujanju zgornjih dejavnosti s pomočjo mednarodnih mrež, sodelovanja in medsebojne delitve dobre prakse. Zlasti pozivamo člane WFEO in UNESCO, naj razvijejo Mednarodni inženirski program za spodbujanje inženirskega izobraževanja, graditve zmogljivosti in aplikacij za izkoreninjenje revščine, trajnostni človeški, družbeni in gospodarski razvoj, in nadaljujejo z UNESCO-vim inženirskim poročilom, tako da bo nastala druga izdaja, ki bo predstavljena na Svetovnem inženirskem zboru leta 2011.

Vlade in državni organi

Pozivamo vlade in državne organe, da ustvarijo ugodna okolja in podprejo zgornje dejavnosti pri inženirskem izobraževanju, raziskavah in razvoju, graditvi zmogljivosti in uporabi inženirstva za razvojne cilje za novo tisočletje in povezane mednarodne razvojne cilje. ■

Predsednik IZS mag. Črtomir Remec in predsednik BAIK Dr.-Ing. Heinrich Schroeter.

Kraj prireditve: **Muenchen**
 Čas prireditve: **16. januar 2009**
 Udeleženec: **mag. Črtomir Remec**

BAVARSKA INŽENIRSKA ZBORNICA JE ORGANIZIRALA DAN INŽENIRJEV POD NASLOVOM »POKAŽI KAJ DELAŠ!«

Bavarska inženirska zbornica je letos organizirala Dan inženirjev že sedemnajstič zapored. Člani zbornice in gosti so se zbrali v kongresnem centru Novega sejma Muenchen.

V uvodnem pozdravu je predsednik zbornice Dr.-Ing. Heinrich Schroeter med drugim pozval vse v gradbeništvu delujoče inženirje, da v bodoče javno predstavljajo in opozarjajo na to, katere storitve inženirji opravljajo. Javnosti mora namreč postati jasno, da inženirji s svojim delom prispevajo k dobro delujoči osnovni infrastrukturi kot podlagi kvalitetnega življenja. Zbornica je na Dnevu predstavila tudi informativno zgoščenko z naslovom »Inženirji gradijo prihodnost«, namenjeno dijakom in drugim zainteresiranim, v kateri so z modernimi orodji predstavljeni poklic, študij in karierne možnosti inženirjev. Bavarski minister za gospodarstvo Martin Zeil je spregovoril o politiki bavarske deželne vlade v povezavi s svobodnimi poklici. V svojem nastopu je inženirje označil za »nosilce razvoja družbe«. Poleg tega je naznanil, da se bo osebno zavzel za ohranitev in novelacijo HOAI (tarifnega pravilnika), ki bi obsegala tudi najmanj 10 odstotno zvišanje honorarjev pooblaščenih inženirjev. Pod naslovom »Pokaži kaj delaš!« so inženirji, člani zbornice, predstavili sebe ter svoje

izdelane načrte in izvedene gradnje. Izredno zanimivo je bilo strokovno predavanje Dr. Klaus Stiglata z naslovom »Inženirji in stil gradnje – je to sploh mogoče?«. Odgovor je DA. Inženirji po mnenju dr. Stiglata iz teoretičnih, materialnih, ekonomskih in estetskih osnov ter izvedbenih tehnik razvijejo tipične in razpoznavne oblike, torej svoj stil. Ob zaključku srečanja je Bavarska inženirska zbornica podelila tudi nagrade za inženirske dosežke. ■

Prof. Dr.-Ing. e.h. Karl Kling

Utrinki

NA POTI IZ EVROPE V GLOBALIZIRAN SVET

Kraj prireditve: **Muenchen**
 Čas prireditve: **december 2008**
 Udeleženec: **mag. Črtomir Remec**

Bavarska inženirska zbornica je ob 80. rojstnem dnevu svojega prvega in dolgoletnega predsednika Prof. Dr.-Ing. e.h. Karla Klínga pod naslovom »Na poti iz Evrope v globaliziran svet: Storitve bavarskih inženirjev v gradbeništvu« organizirala strokovno srečanje s sprejemom. Srečanja se je udeležilo okoli sto vabljenih gostov, med njimi deželni minister Heubisch, bivši zvezni finančni minister Dr. Waigel, bivši predsednik deželne vlade Dr. Beckstein in predsedniki tujih inženirskih zbornic.

Prof. Dr.-Ing. e.h. Karl Kling je kot predsednik Bavarske inženirske zbornice za graditev prvi tuji predsednik, ki je vzpostavil sodelovanje z našo zbornico že kmalu po ustanovitvi in konstitutivni skupščini leta 1997. Začetni razgovori in številni koristni nasveti ob prvih korakih delovanja naše zbornice so prerasli v vedno bolj aktivno mednarodno delovanje in že v letu 1998 je bila podpisana pogodba o sodelovanju med slovensko in bavarsko inženirsko zbornico. S našega stališča so še posebej pomembna prizadevanja Prof. Klínga za vzajemno priznavanje poklicnih in zakonskih pristojnosti pod skupno streho bodoče Evropske inženirske zbornice. Prof. Klínga cenimo kot velikega strokovnjaka, odličnega vodjo, predvsem pa kot dobrega prijatelja Slovenske inženirske zbornice, zato smo mu leta 2002 podelili naziv častnega člana IZS. ■

EVROPSKA KOMISIJA JE NACIONALNIM DRŽAVAM PREDLAGALA ZNIŽANJE CENE DOSTOPA DO STANDARDOV ZA MALA IN SREDNJA PODJETJA

Generalna sekretarka IZS
mag. Barbara Škraba Flis, univ.dipl.inž.grad.

V letu 2008 je Evropska komisija z namenom pomagati malim in srednjim podjetjem izdala paket principov za spodbujanje malega gospodarstva, ki ga je poimenovala »Listina o malih podjetjih«.

Del listine predstavljajo predlogi ukrepov nacionalnim vladam. Med njimi je tudi predlog s katerim bi spodbudili nacionalne standardizacijske organe (slovenski SIST), da preučijo svoj poslovni model s ciljem znižanja cene dostopa do standardov za mala in srednja podjetja.

Delovna skupina ECEC za mala in srednja podjetja je januarja letos ta predlog podprla in v februarju pripravila dokument, v katerem je med drugim tudi obrazložila pomembnost tega predloga za inženirje. Dokument je bil podlaga za pripravo skupnega stališča ECEC (Evropski svet inženirskih zbornic) in ECCE (Evropski svet gradbenih inženirjev), ki je objavljen v Ceplis novicah št. 06/09 (<http://www.izs.si/index.php?id=259>).

V skupnem stališču sta ECEC in ECCE zapisala, da:

- na evropskem trgu prevladujejo majhna inženirska svetovalna podjetja in da ima 96% svetovalnih podjetij manj kot 20 zaposlenih,
- mora biti del Listine o malih podjetjih zaščita kakovosti storitev, ki jih opravljajo strokovnjaki,
- je finančna kriza ponovno jasno pokazala na to, da ni potrebe po »deregulaciji« pač pa po »boljši regulaciji«,
- morajo pogoji, ki jim morajo zadostiti inženirji, ki opravljajo za javnost zelo pomembne storitve (zagotavljanje odvijanja vsakodnevnega življenja, tehnični napredek, trajnostni razvoj), zagotavljati kakovost inženirskih storitev, zato ti pogoji ne morejo predstavljati administrativne ovire,
- bi bilo potrebno v listino vključiti priporočilo nacionalnim državam, da se ločijo javni razpisi za pridobitev projektanta od razpisov za izvajalca, s čimer bi projektantom omogočili lažji dostop do trga in zaradi neodvisnosti projektanta uporabnikom storitev višjo kakovost načrtov,
- bi bilo potrebno v listino vključiti priporočilo nacionalnim državam, da na področju inženirskih storitev najnižja cena ne bi smela biti glavni, odločujoč in edini kriterij za podelitev javnega naročila,

- bi bilo dobro v listino vključiti priporočilo nacionalnim državam, da pred razpisom javnega naročila pogosteje konzultirajo strokovne organizacije, saj bi se na ta način lahko izognili številnim zapletom, kar bi

vodilo k optimalnemu končnemu rezultatu za naročnika in ponudnika storitve. Organizaciji sta napovedali, da bosta pripravili in Evropski komisiji predložili strokovne napotke za izvedbo javnih naročil. ■

POSVET: IMPLEMENTACIJA SREDSTEV EU ZA INFRASTRUKTURO IN OKOLJE

Kraj prireditve: **Beograd**
Čas prireditve: **12. januar 2009**
Udeleženec: **dr. Uroš Krajnc, Duška Czurda**

V okviru sodelovanja med Inženjersko komoro Srbije in Odborom regijske pisarne Maribor, ki je bilo vzpostavljeno leta 2007, sta dr. Uroš Krajnc in ga. Duška Czurda sodelovala na posvetu za pripravo materialov za implementacijo sredstev Evropske Unije za infrastrukturo in zaščito okolja.

Posvet je bil izpeljan v organizaciji Regionalnih odborov diplomiranih inženirjev gradbeništva Inženjerske komore Srbije. Posvet so z uvodnimi predavanji pozdravili g. Glavonjić, dipl.inž.el. – podpredsednik Inženjerske komore Srbije, g. Ljumović – predstavnik Gospodarske zbornice Srbije in g. Stanišić – generalni sekretar Stalne konference mest in občin Srbije.

Dr. Krajnc in ga. Czurda sta predstavila potek financiranja velikih infrastrukturnih projektov v Sloveniji v obdobju pridruženosti in v obdobju članstva Slovenije v Evropski Uniji, koriščenje nepovratnih sredstev iz predpristopnih skladov (ISPA, PHARE) ter koriščenje nepovratnih sredstev iz strukturnih skladov (predvsem Kohezijski sklad). Predstavitev je bila izvedena na konkretnih primerih zaključenih projektov, projektov v izvajanju in projektov v fazi priprave. Pri tem sta se osredotočila na finančni prikaz investicije, način izvedbe, postopke, ki so bili izpeljani, in na stanje pri projektu. Projekti so obsegali: velike infrastrukturne projekte za zaščito

Dr. Uroš Krajnc in ga. Duška Czurda na posvetu.

okolja financirane iz skladov EU v Sloveniji, sisteme za zbiranje in čiščenje odpadnih voda, obdelavo komunalnih odpadkov in sisteme za oskrbo s pitno vodo.

Udeležencev iz območja celotne Srbije je bilo okoli sto. Prišli so iz različnih interesnih področij (upravne enote, projekтивni biroji, fakultete, gradbena izvajalska podjetja) in izkazali velik interes za podano predstavitev. Podan je bil celo predlog za ponovitev predstavitev posameznim regionalnim pisarnam Inženjerske komore Srbije. ■

Udeleženci strokovne ekskurzije za maketo vrtnalne glave

STROKOVNA EKSKURZIJA IZS Z OGLEDOM BRENNERSKEGA PREDORA

Služba za izobraževanje, informiranje in natečaje IZS
Polona Okretič, univ.dipl.zgod. in soc.kult.

15. in 16. januarja je IZS drugič organizirala dvodnevno strokovno ekskurzijo, v okviru katere smo se udeležili sejma BAU v Muenchnu in se na licu mesta seznanili z zahtevnim projektom gradnje Brennerskega železniškega predora, kot dela bodoče desete osi evropske mreže na relaciji Berlin – Palermo.

L etno se preko Brennerskega prelaza prepelje dva milijona potnikov in 50 milijonov ton blaga. Prelaz predstavlja najpomembnejšo evropsko povezavo sever – jug. Brennerski železniški super predor bo potekal od italijanskega mesta Fortezza do mesteca Igls pri Innsbrucku, Avstrija. Z njegovo izgradnjo bo potovalni čas med Bolzanom in Innsbruckom skrajšan na 40 minut. Pobuda za izgradnjo predora je prišla z italijanske strani, saj Alpe predstavljajo veliko oviro pri transportu italijanskega blaga proti severu Evrope. Z evropskega vidika pa je eden od namenov tega 2400 kilometrov dolgega desetega koridorja povezati Berlin s skrajnim jugom Evrope, t.j. Palermom oz. Sicilijo.

Prva ideja za gradnjo predora je nastala v Italiji že leta 1956. Leta 1971 je bila izdelana prva študija projekta, ki je bila financirana s strani Nemških železnic, Avstrijske zvezne železnice in Italijanske državne železnice. Leta 1979 je dežela Tirolska naročila izdelavo idejnega projekta. Prometni ministri Nemčije, Avstrije in Italije so leta 1977 sprejeli dogovor o izdelavi študije upravičenosti. Ta je bila izdelana leta 1989. Sledila je izdelava več tehničnih študij železniških tras in varnostnih konceptov. Leta 1994 je Svet EU uvrstil brennersko os za prioriteto številka ena desetega koridorja. Leta 1995 je bila ustanovljena delniška družba z imenom Brennerska železnica, leta 1999 Interesno združenje za načrtovanje osnovnega predora, leta 1999

se je pričelo s prvo fazo projektiranja, leta 2003 z drugo. Leta 2004 je bila podpisana državna pogodba med Italijo in Avstrijo za realizacijo gradnje predora. Istega leta je bilo pridobljeno soglasje k projektu in študiji varstva okolja. Leta 2005 je bila ustanovljena meddržavna komisija. Leta 2007 so se pričela gradbena dela. Leta 2008 je EU parlament sprejel sklep o sofinanciranju gradnje v višini 902 milijona EUR do leta 2013. Testni rov je bil končan leta 2008. Leta 2010 bodo začeli z deli na glavnih dveh predorskih cevih.

Predor bo sestavljen iz treh cevi, dveh glavnih in ene servisne. V vsaki glavni cevi bo po ena proga – za eno vozno smer. Dvanajst metrov nižje od glavnih cevi, bo potekal manjši t.i. servisni predor, ki je namenjen geološkim raziskavam in pripravi gradnje. Istočasno bo služil tudi za odvoz izkopanega materiala in dovoz gradbenega materiala. Obe glavni cevi, premera po 10 metrov, bosta prečno povezani na vsakih 333 metrov. Prečne povezave služijo kot stranski dohodi h glavnima cevema za potrebe opravljanja vzdrževalnih del in omogočajo evakuacijo ljudi v sili.

V predoru dolžine 56 km bodo tri multifunkcijske postaje. Te bodo imele pomembno vlogo pri odstavitvi vlakov, servisu le-teh in pri evakuaciji. Vse bodo pod zemljo in bodo z zunanostjo povezane preko rovoev oz. dostopnih predorov.

Predhodna dela so med drugim obsegala 25 kilometrov geoloških vrtnanj (pestra sesta-

va tal, granit, fliš, gnajs ...) in izdelavo hidrološkega prereza (podtalnica). Pri načrtovanju so veliko pozornost posvetili varnosti v predoru. V primeru nesreče, naj bi vlak skušal doseči eno od treh multifunkcijskih postaj od koder bi potekala evakuacija skozi rove v drugo predorsko cev in nato v drug vlak, ki bi potnike odpeljal iz predora. Ta druga predorska cev bo imela večji prerez in sicer zaradi logistike in potreb samega reševanja.

Brennerski predor in z njim povezani projekti so zahtevni projekti, ki so terjali večletno intenzivno raziskovalno delo in načrtovanje. Pri tem je gospodarnost in okoljska sprejemljivost gradbišč in gradnje igrala osrednjo vlogo. Zato da bodo obremenitve za ljudi in okolje med gradnjo predora kar se da majhne in v okviru relevantnih mejnih vrednosti, bodo vsi koraki gradbenih faz spremljani in preverjeni. Izkopani material bo porabljen v največji možni meri, 20% za samo opremo predora. Ceste bodo zaradi gradnje same minimalno dodatno obremenjene. Načrtovane deponirane količine izkopane hribine so zmanjšane na minimum. Predvideno je stalno spremljanje kakovosti zraka in emisij hrupa. Deponije bodo oblikovno skladne krajini. Posebna skrb bo namenjena zaščitenim območjem (biotopom ter naravnim in grajenim spomenikom).

Brennerski predor bo eden največjih gradbenih objektov človeštva. Skupaj z osnovnim predorom v dolžini 56 km in innsbruškim »bypass-om«, bo ta predor z 62,7 km najdaljši na svetu. Zanj je predvidenih 6 milijard evrov. Strošek na kilometer predora znese po trenutnih ocenah 109 milijonov evrov. ■

Želeli ste izvedeti

Na vprašanja odgovarjajo strokovne službe in funkcionarji IZS

? Običajna praksa je, da odgovorni projektant, član IZS, naredi projekt za neko projektantsko podjetje (d.o.o. ali s.p.). To podjetje sklene posel s končnim naročnikom - investitorjem in mu preda ter zaračuna projekt. Zanima me sledeče. Ali lahko odgovorni projektant, član IZS, izdelava projekt neposredno za končnega naročnika - investitorja? Sklenil bi avtorsko pogodbo, preko katere bi se storitev izplačala. V tem primeru ne bi bilo projektantskega podjetja kot vmesnega člana.

Kdo lahko opravlja dejavnost projektiranja je določeno v Zakonu o graditvi objektov (ZGO) v 28. členu z naslovom »pogoji za projektanta«. Člen se v prvem odstavku glasi: »Dejavnost projektiranja sme opravljati pravna ali fizična oseba, ki ima kot gospodarska družba ali zadruga v sodni register vpisano dejavnost projektiranja oziroma ima kot samostojni podjetnik posameznik takšno dejavnost priglašeno pri pristojni davčni upravi.«

Iz tega sledi, da lahko kot fizična oseba in odgovorni projektant izdelate neposredno za investitorja projektno dokumentacijo le, če imate kot samostojni podjetnik posameznik dejavnost projektiranja priglašeno pri pristojni davčni upravi in ste zavarovani pred odgovornostjo za škodo (32. in 33. člen ZGO).

V Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah je v 5. členu navedeno, kaj so avtorska dela, za katera se sklepajo avtorske pogodbe in varujejo avtorske pravice. Zato je potrebno biti pri sklepanju avtorske pogodbe prepričan, da delo res uvršča mednje.

? Od kdaj je energetska izkaznica sestavni del projektne dokumentacije in je nujna tudi pri podpisih najemnih in prodajnih pogodb poslovnih prostorov, etc? Septembra 2008 smo od gradbenega podjetja prevzeli po pogodbi na ključ novo poslovno stavbo (kot kupec). Gradbeno podjetje nam pri tem ni izročilo energetske izkaznice.

Energetska izkaznica ni obvezni sestavni del projektne dokumentacije, ker se enostavno ne imenuje tako. Sedanji (novi) Pravilnik o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 93/08), ki je pričel veljati 15.10.08 uvaja nov izraz »energijski kazalniki«, ki so naslednji:

1. priključna moč grelnih, hladilnih in električnih naprav v kW in kW/m³,
2. potrebna letna primarna energija za delovanje KGH naprav v kWh/a ali v kWh/m³a,
3. delež obnovljivih virov energije.

Poleg energijskih kazalnikov pravilnik uvaja tudi izkaz izpusta CO₂ na leto ali pa CO₂/m²a.

Novi Pravilnik se uporablja za projektiranje in gradnjo novih stavb ter prenovo obstoječih stavb (drugi odstavek 1. člena). Dosedanji (sedaj neveljavni) Pravilnik o toplotni zaščiti in učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS, št. 42/02) pa zahteva »Izkaz toplotnih karakteristik stavbe«, ki je bil skozi tretji odstavek 25. člena obvezni del dosedanje projektne dokumentacije. In do slednjega je kupec stavbe, načrtovane in grajene po dosedanjem pravilniku, pogodbeno upravičen.

? Prosim za informacijo o postopku pretvorbe »osnovnega« članstva v IZS v status »mirovanja« članstva. Iz pravilnika je jasno, da moram poslati vlogo do konca februarja. Kaj pomeni mirovanje statusa? Kako je s ponovno zahtevo po polnem članstvu, to je za ponovno pridobitev žiga? V kolikšnem času in kdaj je to mogoče izvesti in koliko stane? Kako je z vrnitvijo žiga? Ali mi žig in izkaznica ter s tem sedanji status veljajo do 30. 6., kot je navedeno na izkaznici?

Za status mirovanja pooblaščenega inženirja nam morate poslati podpisano pisno zahtevo. Članarina je letni strošek in velja od 1. 1. do 31. 12.. Datum veljavnosti izkaznice ni vezan na članarino. V kolikor želite v tekočem letu prejeti račun za člana z mirovanjem statusa, nam morate poslati zahtevo za mirovanje najpozneje do konca meseca februarja tekočega leta. Član z mirovanjem statusa ima deponiran žig in izkaznico na IZS, deležen pa je vseh ostalih ugodnosti kot inženir z aktivnim statusom (prejema glasilo, upravičen je do popustov pri izobraževanjih, ki jih organizira IZS, prejema vsa obvestila kot aktivni člani, ...). Ko posameznik z mirovanjem statusa pooblaščenega inženirja želi prekiniti status mirovanja, poda pisni zahtevek. Vse pisne zahteve obravnava komisija za vpis v imenik, ki se sestaja enkrat mesečno, tako da so vse zahteve rešene najpozneje v roku enega meseca. Žig in izkaznico vrnete po prejemu odločbe. Aktivni status pooblaščenega inženirja vam velja do prejema ustrezne odločbe o spremembi statusa.

Posredujte nam vprašanja in z veseljem vam bomo odgovorili

<http://www.izs.si/forum/>

Inženirska zbornica Slovenije (IZS) in Gospodarska zbornica Slovenije (GZS) organizirata okroglo mizo, ki bo namenjena razpravi o učinkovitejši organiziranosti javne uprave ter zakonodaje na področju graditeljstva in javnih gradenj. Slabih praks načrtovanja in izgradnje javnih objektov ter ovir in nedopustnih praks v graditeljstvu je preveč, zato je skrajni čas za spremembe, strokovno dosledne, preudarne in odgovorne.

V času iskanja rešitev iz gospodarske krize je to še najnejše, kot je bilo doslej. Posledice pomanjkljive zakonodaje in organiziranosti za načrtovanje, projektiranje, gradnjo, kompetenten nadzor gradnje objektov, posebej javne infrastrukture in s tem povezano neoptimalno financiranje javnih gradenj, namreč nedopustno škodujejo ne le gospodarstvu, ampak pomenijo resno oviro za bodoči razvoj celotne družbe.

VABIMO VAS NA OKROGLO MIZO Z NASLOVOM

KAKO DO UČINKOVITE (JAVNE) GRADNJE?

Potekala bo v **torek, 31. marca 2009, ob 10.00 uri** v okviru sejma Megra v Gornji Radgoni, dvorana 4 na sejmišču.

Uvodničarja na okrogli mizi, ki jo bo povezovala ga. Alenka Avberšek – GZS, bosta **generalni direktor GZS mag. Samo Hribar Milič** in **predsednik IZS mag. Črtomir Remec**. V nadaljevanju bodo svoja stališča predstavili še predstavnika GZS mag. Vekoslav Korošec in g. Borut Gržinič ter predstavnika IZS dr. Branko Zadnik in g. Mirt Martelanc.

Na okroglo mizo vabimo resornega ministra za okolje in prostor **Karla Erjavca** s sodelavci, ki so odgovorni za gradbeno zakonodajo in ministra za promet **Patricka Vlačiča** s sodelavci, ki pokrivajo resor z največ javnimi gradnjami. Vabimo tudi predstavnike parlamentarnih delovnih teles, poslanskih skupin, člane Inženirske zbornice Slovenije, člane Gospodarske zbornice Slovenije in predstavnike medijev.

Vljudno vabljeni!

Za lažjo organizacijo okrogle mize vas prosimo, da **potrdite svojo udeležbo** pisno, **najkasneje do 27. 3. 2009** na naslov: Inženirska zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b, 1000 Ljubljana ali na elektronski naslov: petra.kavcic@izs.si ali na telefaks: 01/547 33 20. Dodatne informacije: ga. Petra Kavčič, telefon: 01/547 33 37.

V izdaji

KNJIŽICA IZOBRAŽEVANJ IZS ZA 2009

Spoštovani bralci glasila IZS.NOVO,

Z letošnjim letom smo se odločili izdati knjižico s podatki o izobraževanjih, ki jih bo zbornica organizirala v letu 2009. V knjižici so najavljena vsa predvidena izobraževanja, skupaj s kratko predstavitevjo posameznega izobraževanja, termini, lokacijo in predvidenimi predavatelji. Poleg izobraževanj iz ozkega strokovnega področja posamezne stroke, smo v koledar izobraževanj vključili tudi t.i. splošna izobraževanja, aktualna za vse stroke. Knjižico bo moč dobiti na IZS od aprila dalje.

KOLENDAR STROKOVNIH PRIREDITEV

24. 9. – 25. 9. 2009

2. BIH KONGRES O CESTAMA

Sarajevo, BIH

www.uki.ba

uki@bih.net.ba

8. 10. – 9. 10. 2009

31. Zborovanje gradbenih konstruktorjev Slovenije

Rogaška Slatina

www.sdgk.si

info@sdgk.si

14. 10. 2009

9. Dan inženirjev

Maribor, Slovenija

www.izs.si

izs@izs.si

Celoten koledar domačih in tujih strokovnih prireditev si lahko ogledate pod:

<http://www.izs.si/index.php?id=217>

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Obveščamo vas, da je na spletni strani IZS objavljeno pojansilo Ministrstva za okolje in prostor v zvezi s **Seznamom soglasodajalcev – manjkajoči soglasodajalci za elektrovođe, telekomunikacijske vođe, kabselske televizijske vođe in plinovode.**

<http://www.izs.si/index.php?id=396>

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR RS

Obveščamo vas, da je bil v Ur.l. RS št. 110/2008 objavljen nov **Pravilnik o kriterijih za načrtovanje prostorskih ureditev in posegov v prostor na najboljših kmetijskih zemljiščih zunaj območij naselij.**

http://www.uradni-list.si/_pdf/2008/Ur/u2008110.pdf

Zanimivo na spletu

GEODETSKA UPRAVA RS

Geodetska uprava Republike Slovenije je na internetni strani vzpostavila prenovljen **Prostorski portal PROSTOR**, ki je namenjen izboljšanju dostopnosti geografskih, geodetskih in ostalih prostorskih informacij v Sloveniji.

http://www.uradni-list.si/_pdf/2008/Ur/u2008110.pdf

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO RS

Obveščamo vas, da je bil v Uradnem listu RS št. 119/2008 objavljen **Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvodov, ki se uporabljajo v domnevno eksplozivnih atmosferah, s Pravilnikom o protiekspluzijski zaščiti – Ur.l.RS, št. 102/00, 91/02 in 16/08.**

http://www.uradni-list.si/_pdf/2008/Ur/u2008119.pdf

VLADA RS

Obveščamo vas, da je bil v Uradnem listu RS št. 124/2008 objavljena **Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki.**

http://www.uradni-list.si/_pdf/2008/Ur/u2008124.pdf

22. SKUPŠČINA IZS

Obveščamo Vas, da je skupščina IZS na svoji redni 22. seji dne 16. 12. 2008 sprejela cenik članarin in drugih prispevkov IZS ter plan dela in finančni načrt IZS za leto 2009.

RAZPIS VOLITEV ZA ČLANE NADZORNEGA ODBORA IN DISCIPLINSKIH ORGANOV IZS

Obveščamo vas, da se je s 13. 3. 2009 (objavljeno v Uradnem listu RS št. 19/09) začel kandidacijski postopek za izvolitev:

- 3. članov nadzornega odbora IZS,
- 5. namestnikov disciplinskega tožilca (po en iz MSG, MSS, MSE, MSRG, MSGeo),
- 9. članov disciplinske komisije (2 iz MSG, 1 iz MSS, 2 iz MSE, 1 iz MST, 2 iz MSRG, 1 iz MSGeo),

- 8. članov disciplinskega sodišča (1 iz MSG, 1 iz MSS, 2 iz MSE, 1 iz MST, 2 iz MSRG, 1 iz MSGeo).

Volitve bodo potekale na skupščini IZS.

Rok za oddajo kandidatur je 30 dni od dneva objave v Uradnem listu RS št. 19/09, to je do 12. 4. 2009.

Natančna navodila (kdo je lahko predlagatelj, kdo je lahko kandidat, izključevanja funkcij, naslov za vložitev kandidatur, ...) izhajajo iz obvestila, ki je objavljeno na www.izs.si v rubriki »Aktualno«. ■

AKADEMIJA ZA IZOBRAŽEVANJE PROGRAM IZOBRAŽEVANJ APRIL DO JUNIJ 2009

9. 4. 2009

Varnost in zdravje za uporabnika in projektiranje

16. 4. 2009

Učinkovita raba energije v stavbah po novem – za arhitekta, javne investitorje

16. in 17. 4. 2009

Projektiranje, vodenje del in nadziranje del za protieksplzijsko zaščito

22. 4. 2009

Soglasja in dovoljenja s področja varstva okolja

7. 5. 2009

Prezračevanje podzemnih garaž

12. 5. 2009

Novi tehnologije stavbnega ovoja

13. 5. 2009

Kako pravilno določiti območje strank, najpogostejše napake v postopku izdajanja gradbenih dovoljenj in razlogi zakaj dovoljenja »padejo«

14. 5. 2009

Na kaj je treba paziti pri projektiranju in zaščiti lesenih hiš

27. 5. 2009

Sodobno upravljanje zgradb – od projekta do vzdrževanja

3. 6. 2009

Raziskave podzemnih skladišč plina v Sloveniji

4. 6. 2009

Termični sprejemniki sončne energije v povezavi s PURES-om

10. 6. 2009

Soglasja in dovoljenja s področja varstva voda

11. 6. 2009

Predstavitve diplomskih del študentov FGG – geodezija iz šolskega leta 2008/2009

Napovednik izobraževanja in posamezna razpisana izobraževanja najdete pod:

www.izs.si v rubriki "Izobraževanja" in v knjižici izobraževanja IZS, april - december 2009, ki je na voljo na IZS.

spreminjamo gradbeno kulturo

Inženirska zbornica Slovenije

Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija

I: www.izs.si
E: izs@izs.si

Notranja centrala
T: 01/547 33 33

Tajništvo
T: 01/547 33 40
F: 01/547 33 20
E: izs@izs.si

Predsednik IZS
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Generalna sekretarka IZS
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Evidenčna služba
T: 01/547 33 11
E: renata.gomboc@izs.si

Fin. računovodska služba
T: 01/547 33 13
E: marijan.rabic@izs.si

Služba za strokovne izpite
T: 01/547 33 15
E: martina.babnik@izs.si

Služba za izobraževanje, informiranje in natečaje
T: 01/547 33 17, 01/547 33 37
E: polona.okretic@izs.si, petra.kavcic@izs.si